

Št. 191

**MAJ
2022**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memić, Špela Blatnik,

Diego Menendes, Miha Čurman, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, Maja Klemenčič, Rade Nikolič, CDD20, GERALT,

Damjan Puhon, Gašper Sojč, Asmir Mujkić, Mojca Fo

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank (na fotografiji Albena)

Zadnja stran: Nada Žgank (na fotografiji Albena in Drago)

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Prazakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

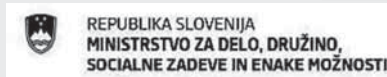
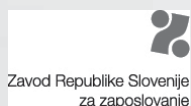
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

DRUŽBENA ODGOVORNOST IN REGRAT

Foto: arhiv KU

Zadnja desetletja so velik del prostora uzurpirali nakupovalni centri. Kupili so poceni zemljo in postavili nanjo škatlaste mastodonte.

Kjer so se v vsej svoji neokusnosti razbohotili, ni parkov, ni alej in ni utripa mesta – četudi si, v vsej svoji zlaganosti, nadevajo prav taka imena. Javni prostor se krči na račun zasebnega. Tudi v glavah se širi duh hitre potrošnje.

Nakupovalna središča so prostori monotoni in hitrega prilagajanja hitrim zaslužkom. Niso prostori premislekov, ustvarjanja, niso prostori raznolikosti. Kljub vsem raznolikim artiklom, ki jih ponujajo, so ti, ko jih utrjen potrošnik konec dneva privleče domov, še vedno več istega.

Ljudje smo presenetljivo hitro in brez boja sprejeli nujnost množičnih migracij v te smisla izpraznjene prostore. Tudi za prodajalce cestnega časopisa so vhodi nakupovalnih centrov dobri prostori ponujanja časopisa, če želijo doseči večje število potencialnih kupcev. Uprave nekaterih verig so se s tem sprijaznile ali prodajo cestnega časopisa celo odobravajo. Druge jo, nasprotno, prepovedujejo. Pri tem se sklicujejo na pritožbe potencialnih kupcev. Nekatere moti to, da jih prodajalci preveč vztrajno pozdravljajo. Druge spravlja v nelagodje, ko vidijo, da ne živijo vsi hitrega potrošniškega življenja, ampak si služijo denar za osnove s prodajo cestnega časopisa. Morda lahko to koga odvrne od brezglavega nakupovanja? Kdo ve.

Prostori potrošnje so prostori monokulture. Če še tako poskušajo biti barviti, so v svojem bistvu monotoni in mrtvi. So kot neskončna polja semen gensko spremenjene koruze, kjer ni prostora niti za plevel. Will Hall piše o monokulturi in uvaja metaforo regrata, ki je vse, kar monokultura ni. Je plevel z globokimi koreninami, samonikla in trdoživa rastlina, ki poganja na najbolj presenetljivih prostorih in tudi svoja semena skupaj z vetrom nosi daleč, v nepredvidljive smeri. Prišli smo tako daleč, da potrebujemo gensko spremenjeno koruzo oz. si vsaj v tem trenutku življenja brez gigantskih polj monokultur ne moremo zamisliti. A bolj kot kdaj koli potrebujemo tudi regrat, nepričakovan rumen cvet sredi polj istega, z globoko prepreženimi koreninami, ki za nas vse bogatijo našo skupno prst iz globin, ki delajo našo krajino živo in presenetljivo.

Prodajalci cestnega časopisa, ljudje, ki vidijo, česar drugi ne vidijo ali slišijo, česar drugi ne slišijo, pa otroci, ki jih še ni pojedel strah pred neznanci ... so kot regrat v svetu monokulture. Da naj bi bile uprave trgovskih podjetij in nakupovalnih centrov do njih prizanesljive in razumevajoče, po mojem mnenju ni stvar družbene odgovornosti in njihove dobre volje, ampak kvečjemu stvar njihovega razumevanja, da življenje v monokulturi, enoličnosti, slednjič pomeni družbeno okostenelost; raznolikost in prisotnost samoniklega pa lahko ohranja življenje. Življenje, ki se zaveda, da tisti, ki kopicijo več in več nepotrebnih stvari, niso na bolj pravi strani večnosti kot oni, ki te stvari, ko so enkrat zavržene, sortirajo, prebirajo in ponovno uporabijo. Pa tudi če vse to vzamejo iz smetnjakov, ki so, kot ste morda opazili, postali vse bolj iskana dobrina. A to je že druga zgodba.

Če želijo uprave trgovskih centrov zgolj ustreči obiskovalcem, kupcem, potrošnikom, potem je na nas, ki to vsaj vsake toliko časa zagotovo smo, da tem upravam napišemo pismo, ne le če nas prodajalci uličnega časopisa pred njihovim vhom motijo, ampak tudi če nam, nasprotno, popestrijo, polepšajo monotoni nakupovanja s svojo iskro ali svojim (našim) časopisom in njegovo avtonomno ter neprodano držo.

Špela Razpotnik

Kazalo:

2	UVODNIK
4	SLIŠANJE GLASOV
5	KATALONSKI JEZIK IN ARHITEKT ANTONI GAUDÍ
7	O MAČKAH, PSIH IN LJUDEH
8	PECUNIA NON OLET
10	IN MEMORIAM: BENJAMIN KONTIK
11	CESTNA FILOZOFIJA
12	NEKAJ CESTNIH
12	ANEKDOTA IZ PRODAJE
15	MARIBORSKA SCENA
17	SARIN DNEVNIK
18	LITERARNA PRILOGA
22	GOSTUJOČA KOLUMNISTKA
24	HLAČKE DOL – DA ALI NE?
26	KRALJEVI RECENZOR
28	IZZA REŠETK
30	KOMENTARNICA
31	MILOŠEV FOTO KOTIČEK
33	OGLASNA DESKA
34	NAGRADNA KRIŽANKA

TO SEM JAZ: ALBENA

Ime mi je Albena in prihajam iz Bolgarije. V Ljubljani živim že 15 let, tu sem našla svoj dom. Vključena sem tudi v programe Društva Kralji ulice. Iskreno želim pozdraviti vse Vrhničane in Vrhničanke ter se jim zahvaliti za prijaznost, dobrodušnost in odprtost, ki jih doživljam med ponujanjem časopisa na njihovem koncu. Predvsem pa hvala vsem, ki podpirate naš časopis.

Foto: Nada Žgank

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
- Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

TRIJE GLASNI VEČERI NA TEMO SLIŠANJA GLASOV

Projekt Slišanje glasov vsako leto za širšo javnost organizira kakšno večje srečanje ali seminar na to temo. Doslej so na takih srečanjih vedno nastopali govorniki in govorke iz tujine, letos pa bodo uvodne prispevke predstavile osebe iz Slovenije. Trije glasni večeri bodo potekali v živo tri četrtke v maju 2022.

Na srečanju si bomo izmenjevali svoje izkušnje, predvsem opise dobrih praks in tega, kako smo si slišalci sami pomagali v svetu, ki večinoma promovira zgolj medikamentni pristop; kaj nam je pomagalo, da smo dobili nazaj tla pod nogami, s kritičnim pogledom na alternativno sceno. Prikazani bodo še rezultati prve slovenske raziskave o uporabniški perspektivi opuščanja psihiatričnih zdravil. Seminar ne bo toliko vezan na

prikazovanje ali promoviranje različnih vrst »tretmajev«, metod ali ukrepanj, bolj na izmenjavo osebnih spoznanj različnih oseb, ki se dotikajo zaznav, življenjskih izkušenj, brez sodb in pričakovanj, v sprejemanju tuje poti.

Na srečanje vabimo osebe z lastno izkušnjo slišanja glasov in s podobnimi izkušnjami, njihove podporne osebe, strokovnjake_inje, ki se ukvarjajo s tem področjem, študente_ke in druge, ki jih to področje zanima. Več o vsebini, kraju in času srečanj izveste na www.slisanjegaslov.si.

Mojca Nahtigal in Bojan Dekleva

UMETNOST GLASOV

Leta 2017 smo v okviru projekta Slišanje glasov razvili gledališko predstavo z naslovom Slišano življenje. Nato smo jo večkrat odigrali, med drugim tudi na festivalu Integra v Kranju. Predstava je nastajala skozi improvizacijski način dela in s sodelovanjem vseh članic in članov gledališke skupine. V dovolj varnem in spoštljivem okolju so dajali svoje predloge, ki so odražali njihova osebna doživljanja, pristope in življenjske zgodbe. Nastala je predstava deloma kabaretskega tipa, ki je vključevala več točk, ki so bile žanrsko različne ter pomenile nekakšno potovanje po različnih podtemah slišanja glasov. Taka oblika predstave je vzniknila iz samega procesa priprave predstave, ki so jo sestavljali kratki skeči ter plesni vložek. Koreografija tega dela je bila deloma postavljena vnaprej, deloma pa odprta za trenutni navdih in je kar prekipela od življenjskega zagona, telesnosti, seksualnosti ter navdušenja nad samim dejstvom, da smo živi in da to lahko delimo z drugimi. Predstava se je na koncu iztekla v živo igrano glasbeno ustvarjanje, ki so se mu na eni od izvedb predstave priključili tudi gledalci.

Skupinsko delo in podpora pri predstavi sta poudarila eno izmed osnov odrskega dogajanja: da je delo skupnosti za skupnost, da lahko na distanci predela raznorazne odnose in vzorce ter hkrati že ustvarja nove svetove. To gre tudi z roko v roki z improvizacijskim delom, ki v ospredje ne postavlja estetizacije doživljanja, temveč družbeno funkcijo odrskega dogajanja.

Tako delo z namenom priprave odrskega nastopa je v Sloveniji spremljalo delo podpornih skupin za slišalce in slišalke glasov. V drugih treh državah, kjer delujejo našemu podobni projekti, pa je njihovo podporno delo povezano z drugimi načini dela in mediji. V srbskem društvu Prostor že dolgo razvijajo likovno ustvarjanje kot medij podpore, v sarajevskem Tavanu pa v svoji »književni skupini« gojijo ukvarjanje z literarnim ustvarjanjem, berejo poezijo in prozo ter sami ustvarjajo literarne izdelke (podobno kot tudi avtorice in avtorji iz Slovenije, ki objavljajo svoja dela v tej rubriki). Na Reki v Domu Turnić pa so znani po svojem kabaretu Tik-Tok, ki ga razvijajo in igrajo že veliko let, vsakič malo drugačnega.

Društva iz omenjenih štirih držav (ter še s sodelovanjem organizacije Mind in Camden) od januarja letos sodelujemo v dvoletnem projektu ERASMUS+ z naslovom »Art of voices« ali po slovensko Umetnost glasov. Njegov cilj je razviti inovativni večdisciplinarni modul za usposabljanje delavcev na področju skrbi za duševno zdravje za podporo ljudem, ki so uporabniki ali preživelci tega sistema, ali pa tudi za ljudi, ki s tem sistemom še niso imeli izkušenj, pa to potrebujejo. Poskusili bomo povezati pristope, ki jih razvijamo v okviru mednarodnega gibanja slišanje glasov, z načeli umetniškega ustvarjanja in izražanja. Gre za izhajanje iz potreb posameznikov in za promoviranje njihove pravice, da si sami izbirajo način skrbi zase, kar lahko vključuje tudi sprejemanje svojega slišanja glasov in podobnih pojavov.

Gasper Sojc

V teh dveh letih načrtujemo izvedbo dveh ciklov priprave predstav, ki bodo lahko vključevale glasbo, gibanje, glas oziroma govor in druge oblike ustvarjalnih dejavnosti. K temu delu vabimo najprej ljudi z lastno izkušnjo slišanja glasov, izkušnjami videnj, nenavadnih občutij in podobnih pojavov. Lahko imajo izkušnje z zdravstvenim obravnavanjem ali pa ne. Dodatno v to ustvarjanje vabimo njihove podporne osebe, pa tudi vse, ki bi jih tako delo zanimalo in bi želeli sodelovati pri odskem ustvarjanju, na primer študente, prostovoljce in druge. Zainteresirane prosimo, da pošljejo sporočilo na naslov: slisanjegaslov@gmail.com. Nato vas bomo obvestili o začetku svojega srečevanja in dela.

SG

KATALONSKI JEZIK IN ARHITEKT ANTONI GAUDÍ

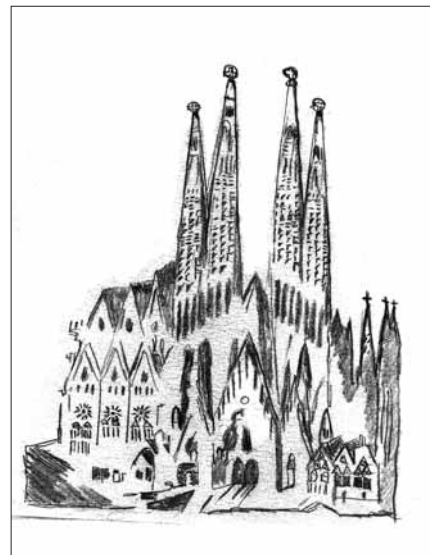
Na tisoče turistov, ki vsako leto obiščejo cerkev Sagrada Familia v Barceloni, ne ve, da je bil njen arhitekt Antoni Gaudí aretiran, ker je govoril katalonsko. 11. septembra 1924 si je želel udeležiti se maše v spomin na Katalonce, ki so leta 1714 padli pri obrambi Barcelone pred vojsko Filipa V., prednika sedanjega kralja. Policija je blokirala vhod in Gaudíju zagrozila, da ga bo aretirala, če bo vztrajal pri katalonščini. Gaudí je še naprej govoril katalonsko, zato so ga za eno noč zaprli v ječo.

Njegova zgodba je primer 300 let trajajočega boja za jezik med Španijo in Katalonci. Po zmagi je Filip V. katalonske institucije nadomestil s kastiljskimi. Kataloncem je za preživetje ostal le njihov jezik. V 18. in 19. stoletju so kralji, diktatorji in predsedniki želeli izločiti katalonščino iz javnega prostora, institucij, šol, univerz, cerkve in jo celo prepovedali v pogovoru po telefonu. V 40 letih Frankove diktature sta bila uvedena tudi obvezno šolanje in televizija, oboje v španščini. Ob koncu diktature je Katalonija ponovno pridobila določeno stopnjo samouprave, za ponovno vzpostavitev jezika pa sta bila sprejeta dva ukrepa: ustanovitev

javne televizije v katalonščini in šolanje v katalonščini. To so bile pobude z velikim družbenim in političnim soglasjem, ki so dosegle 90-odstotno znanje katalonščine. Tako je katalonščina postala zgled za manjšinske jezike, za katerimi ne stoji država in ki ne želijo izginiti.

Vendar se delež ljudi, ki običajno uporabljajo katalonščino, zmanjšuje, saj španska ustava daje prednost španščini kot edinemu uradnemu jeziku. Govorci španskega jezika imajo pravico, da ga uporabljajo na vseh ozemljih, govorniki drugih jezikov pa ga morajo obvezno znati. Ker vsi govorniki katalonščine znajo špansko, vsi govorniki španščine pa ne znajo katalonščine, katalonščina ni več tako potrebna in izgublja govorce med prišleki. Čeprav katalonščino govori deset milijonov ljudi, imajo Katalonci veliko manj pravic, saj je katalonščina predmet politike, ki zmanjšuje njen pomen.

Nevladna organizacija *Plataforma per la Llengua* je leta 2020 zabeležila 52 primerov jezikovne diskriminacije katalonskih govorcev. Ta števila je le vrh ledene gore, saj številne diskriminacije niso prijavljene, mnogi katalonsko govoreči

Asmir Mujkić

pa se, da bi se izognili težavam, raje odločijo za španščino. Glede na to, da je tretjino primerov zagrešila policija, stvari od Gaudíjevega časa do danes niso napredovale, kot se zdi. In čeprav se je stopnja diskriminacije in nasilja skozi čas spreminjala, je bil cilj vseh španskih vlad vedno enak: doseči homogeno kastiljsko državno prebivalstvo. Zato ni presenetljivo, da je toliko Kataloncev prišlo do zaključka, da potrebujejo neodvisno državo, da bi preživeli kot narodna manjšina.

Maria M. Garayoa, Barcelona

PRIGODE NEKEGA TUJCA V SLOVENIJI

Moja čudovita slovenščina

Vnaprej se opravičujem za napake, pravopisne in drugačne. Še posebej se kesam pred učiteljicami slovenskega jezika, pa tudi pred tistimi šestimi učitelji slovenščine moškega spola. Nisem hotel, da lektorirajo moje besedilo. Želel sem si, da ostane surovo, tako kot vsebina. Konec koncev ne more biti tako slabo, saj boste videli, moja slovenščina je čudovita.

»Joj, kako lepo govorite slovensko.« Pa ne že spet. Zdaj pride drugi del. »Ne kot tisti od tam dol, ki so že tukaj 30 let, pa nič ne znajo.« Sem vedel. Vedno, ampak res vedno pride en stavek za drugim. Neločljiva sta. Že neštetokrat sem ju poslušal. Pravzaprav naposlušal sem se ju. Nekateri slovinceljni ne morejo iz svoje kože, ne morejo se brzdati, da ne bi pokazali svoje nestrpnosti do bivših sodržavljanov in tako potešili svojo potrebo po večvrednosti. V bistvu pa sem sam kriv za te izpade, ko pa jaz, človek, ki prihaja iz vsemogočnega zahoda, tako suvereno govorim njihov jezik. Jaz sem se rodil v veliki razviti državi, Slovenija pa je tako majhna, da človek pred mano čuti, da mora se znašati nad tistimi, ki so še manj pomembni v ogabnem geopolitičnem zemljevidu, češ glejte, mi smo Evropska Unija, oni pa živijo še vedno v srednjeveški bedi in morajo priti do nas po drobtinice, nismo mi taki, ne.

Nikoli pa nisem slišal, da bi kdo mojo slovenščino primerjal z tisto od na primer nekaterih Angležih ali Združenidržavljanov.

Tudi njih je kar nekaj, ki živijo tu zavirljivo število desetletij pa blage veze nimajo. Kaj, a njim ni treba se učiti slovenščino? A oni lahko lepo furajo naprej do onemoglosti svojo angleščino, ker je ta lingua franca in se jim boste prilagodili celo življenje? Pa ja sta bosanščina in srbsščina precej bližje slovenščini in bi ju morali lažje razumeti. Drugače vem za kaj gre, pač še en priklon kapitalizmu in mogočnemu gospodarju. Ista fora kot z Vojnovićem. Nekateri so zgroženi, ker ga obravnavajo kot slovenskega pisatelja, kljub temu, da teži s svojo čefurščino. Majke mi, da taiste ljudje potem ploskajo na vso moč ob nagradah pisateljem, ki so kao slovenski samo zato, ker živijo v Sloveniji. Briga jim ali pišejo v angleščini ali v katerikoli jeziku pišejo že. To sploh ni važno, oni predstavljajo še en vrhunec slovenske kulture. Če pa to ni hlapčevstvo, potem pa ne vem. Mimogrede, vem, da beseda »Združenidržavljan« ne obstaja in da sem se jo ravnokar spomnil. Bi pa morala že obstajati, ker tudi, če se tako potrudijo, niso oni edini Američani, Američani so tudi Bolivijci, Nikaragovci, Haitičani in tako naprej. Pa ni za kaj. Moje darilce slovenskemu jeziku.

No, zdaj pa imejte to v mislih, ko me boste naslednjič srečali v trgovini ali čakajoč na avtobusni postaji. Ker ne vem, koliko bom še potrpel ta dva stavka. Enkrat mi bo že prekipelo. Veste, res je, da prihajam iz zahoda, vendar tudi iz juga in bi raje bil čefur, kot pa kaj drugega, pa mi ne pustite. In to vam zamerim.

João Sancare

TOTALNO ZADET

Zasvojen sem, zasvojen,
totalno (sem) zadet!
Ne od kave, ne od trave,
ne od cigaret,
ne od čina, ne od vina,
niti od potic,
ne od igre, ne od igle,
niti od krivic.
Ti si kriva, ker sem tak,
kriv je tvoj pogled,
tvoje očke – modre točke –
stalile bi led,
ti si kriva, ker sem tak,
kriv je tvoj nasmeh,
tvoji glava in postava vabita v greh.

Moj pogled je čisto, čisto zamegljen,
ker sem, duš'ca, s tabo zasvojen,
ob tebi sem zmeden, nervozen, napet,
jaz sem, ljub'ca, totalno zadet!
Moj razum je mnogo, mnogo zaskrbljen,
ker sem, mila, s tabo zasvojen,
ob tebi se (mi) zdi prijazen ta svet,
jaz sem, vila, totalno zadet!

Zasvojen sem, zasvojen,
totalno (sem) zadet!
Ne od slave, ne od stave,
ne od norih let
in cekinov in Brkinov,
niti od balad,
ne od kletve, ne od cerkve,
niti od parad.
Ti si kriva, ker sem tak,
kriv je tvoj pogled,
tvoje očke – modre točke –
stalile bi led,
ti si kriva, ker sem tak,
kriv je tvoj nasmeh,
tvoji glava in postava vabita v greh.

Zoran T. Radonjić

*Opotekaje išoč po domačih kotih tvoj las tekoč,
kot narkoman nekoč folijo iz smeti pobral je verujoč,
da v guho izobilje kamenčič zataknilo je vedoč,
kako vzdihovaje stikal bom za tvojimi sledmi nekoč...*

Barom

Stopam taboriščne korake, včasih jim rečem stóp,
počasi sesuvam ujetost zla.
Bolščim v mimoidoče
in ne ganem se,
ko ustrelijo
rafal besed
za vrati zapora.

V kroge stopamo
drug za drugim,
ne odstopamo
za svobode dih,
ujet v medmrežja grotesko.

Individuum kaplje v morje.

Dandanes svet zaobjet
v socializacijski obliž
za realnost brez duše.

Lucija Beguš

O MAČKAH, PSIH IN LJUDEH

Živim v delu mesta, ki je blizu azilnega doma, hkrati pa predstavlja tudi dražji del mesta, kar se tiče cen stanovanj in najemnin v njih. V hiši, kjer stanujem, je le še polovico takih stanovanj, v katerih ljudje stalno prebivamo, drugi del pa se oddaja in v njih začasno bivajo pretežno študentje. Eno od teh stanovanj se oddaja na platformi Airbnb. V kletnem in – po izjavah tam bivajočih – vlažnem stanovanju so se v zadnjih nekaj letih zvrstili pretežno kratkotrajni najemniki, ki so večinoma govorili arabsko, tudi angleško, navzven bili videti, kot da prihajajo z Bližnjega vzhoda, imeli pa smo tudi rusko ali ukrajinsko govoreče najemnike. Tako je videti multikulturalizem v našem bloku, in po vsakodnevnih opažanjih sklepam, da v okoliških blokkih ni dosti drugače.

Pred nekaj dnevi se pa je pri nas zgodila posebna mobilizacija. Soseda je videla, kako je z okna višjega nadstropja sosednjega, novejšega in dražjega bloka padla mačka, se ujela na noge in stekla v kletno parkirišče pod blokom. Zelo jo je skrbelo, da bo mačka v kletnih etažah brez pomoči umrla, zato jo je najprej sama iskala po kleti in ji nastavljala hrano, potem pa je organizirala svoje sosedo, ki so bili tudi lastniki neke mačke, da skupaj izvedejo iskalno akcijo. Tej akciji sem se pridružil tudi sam in kako uro smo neuspešno iskali to mačko, pri čemer smo videli, da je nastavljena hrana ostala nedotaknjena.

Med drugim smo se nekoliko zgražali nad lastniki mačke, ki jih – tako je bilo videti – ni bilo v stanovanju, in se spraševali o ozadju padca mačke z okna. Po naključju se je takrat na cesti pojavil njen lastnik. Govoril je angleško, rekel bi, da je prihajal z Bližnjega vzhoda. Začuden je poslušal naša vprašanja in gledal našo vznemirjenost glede izgubljene mačke. Nato je rekel približno takole: »Neverjetni ste vi Evropejci. Tako vas skrbi ena mačka, da organizirate iskalne akcije, za ljudi, ki bežijo pred vojno, torej begunce in prebežnike, pa vam je čisto vseeno in za njih komaj kaj naredite. Glede moje mačke pa ... saj je samo žival. In se je že kdaj prej izgubila, tudi za dalj časa, pa je potem prišla nazaj.« In se ni želel pridružiti novim akcijam iskanja svoje mačke.

Soseda mu je odvrnila nekako takole: »Ni res, tudi za ljudi nam ni vseeno. Če nam je mar za mačke, to še ne pomeni, da nam ni mar za ljudi. Oboje je mogoče hkrati in sočutje do mačk je del sočutja do vseh živih bitij.« A vendar sem pomislil, v vseh zadnjih desetletjih in ob vseh valovih beguncev z območij bivše Jugoslavije, Bližnjega vzhoda, Afrike in od drugod nisem doživel niti ene pobude sosedov za kako skupno akcijo podpore. Po pravici povedano je tudi sam nisem dal. Sem pa doživel iniciative lokalnih ustanov ter peticije stanovalcev, da je treba azilni dom umakniti iz naše sosesčine ali njegove stanovalce strogo nadzirati. In gledam, kako se skoraj dnevno, včasih tudi večkrat dnevno, mimo azilnega doma pripelje marica in kako policisti legitimirajo – zdi se mi, da vedno iste – temnopolte stanovalce. Policisti občasno prihajajo tudi na konjih. Na naši ulici smo imeli tudi organiziran protest skupine s karantanskim panterjem proti sprejemanju beguncev z vzhoda in juga. Bil sem priča, kako so se začela vrata našega in sosednjih blokov vedno bolj zaklepsti. In vhodi opremljati z zapletenimi varnostnimi sistemi. Zato nam tudi ni bilo prav preprosto priti v kletna parkirišča in smo morali v ta namen uporabiti nek specifičen »obvoz«.

Ob vsem tem mi prihajajo na misel malce bizarne asociacije in spomini. Občasno obiskujem mednarodni spletni zmenkarski portal. In tam vidim, da se ljudje v svojih profilih pogosto opredeljujejo ali pa drug drugega sprašujejo, ali so *cat person* ali *dog person*. Zraven vedno pomislim, da nihče ne sprašuje po tem, ali je morda kdo *people person*. Potem imam prijateljico, ki je *dog person* in postavlja mejo med civiliziranimi in neciviliziranimi narodi po kriteriju, ali tam jedo pse. Po tem kriteriju je seveda Kitajska izločena. Nisem pa je še slišal razmišljati o tem, ali morda kje jedo ljudi, če ne dobesedno pa vsaj posredno, npr. v smislu delovanja v smeri ubijanja ljudi, morda celo genocidnega delovanja ali vzpostavljanja razmer, v katerih ljudje slabše živijo in hitreje umrejo. In še se spomnim poletja leta 1975, ko sva bila z dekletom na Portugalskem, kjer so bile takrat razmere zares slabe in konfliktne. Po cestah se je podilo stotine zapuščenih

Rade Nikolić

in mršavih mačk in psov, a videla sva tudi mnogo razcapanih in mršavih ljudi, verjetno razseljencev in brezdomnih, ki so ležali po ulicah. Moje dekle je vedno v restavracijah naročalo pečene girice, verjetno za naju takrat najcenejšo hrano, od katerih jih je potem polovico razdelilo lačnim mačkam. Meni pa je bilo precej težko sprejemljivo, da jih deliva mačkam, ne pa lačnim ljudem, ki so ravno tako bili v bližini. Argument mojega dekleta za to je bil, da si mačke ne morejo same pomagati in da niso same krive za svoj položaj. Res pa je, da nisem takrat dal nobene pobude, da bi iz svojih skromnih študentskih sredstev namenila del denarja za to, da bi na girice povabila katerega od brezdomnih ali mršavih otrok, ki jih je bilo okrog naju veliko.

Tak je naš svet. Individualiziran, zapleten, strašljiv, negotov. Morda nam je lažje občutiti sočutje do mačk kot do ljudi, vsekakor pa je lažje izvesti lokalno gesto nudenja pomoči eni mački kot pa se spustiti v akcijo nudenja pomoči ljudem, kjer se zlahka zapletemo v konfliktne odnose s soljudmi, ki morda mislijo drugače, kjer se problemi politizirajo in kjer so ozadja (tudi globalna in geopolitična) veliko bolj zapletena in neobvladljiva.

F.

Tereza Vuk:

PECUNIA NON OLET

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Baje naj bi bil denar vse. Pa je res? Pri bolezni ti ziher ne pomaga. Pod zemljo ga pa tudi še nobeden ni nesel. Razen kakšni faraoni. Čeprav seveda pomaga tudi pri boleznih. Maš keš in si privoščiš najboljše dohtarje. Preskočiš čakalne vrste, ker si dal zdravniku kuverto pod mizo. Sploh v kakšni Ameriki s tistimi njihovimi zdravstvenimi zavarovanji: »Gospa sestra, vse prste mi je potrgalo na roki med žaganjem drv. Save me!« Gospa sestra gleda njegove dokumente, vmes pa je njegova kri, ki lije iz roke, že celo čakalnico obarvala na rdeče. »Čakte, čakte. Zavarovanje mate neki švoh. Mate glih za dva prsta nazaj za zašit. Bosta dva okej?« »Seveda da bosta.« »Boste pol še pikapolonico dobili, da ste bli pridni.« Model že pada v nezavest, ko končno spizdi iz bolnice in si sam prežaga roko do konca: »Ona bo men dva prsta, mamico ji nabijem.«

Jp, tko je. Realnost denarja. Mislite, da bi Schumacher še vegetiral tam v Švici, če bi bil en revež? Če bi bla to jaz, bi blo tko: »Alo, tri dni jo že kle futramo. Sej, klasičen umetnik. Sam pisat pa nč delat. V rudnik s takimi. Ajde, izklopi že tega hudiča lenuharskega. Naslednji!« In bi odšla za večno nekam, in še to čist revna. Sej, kaj pa zobozdravniki? To je šele veselica. Vem jaz še predobr. Zdej med korono so nas sploh razdelili na dva dela. Na une, k smo nafehtali kje keš, da gremo lahk k privatnikom, in na une, k nimajo centa in čakajo po dve leti, da pridejo na vrsto. Kaj ti če zobar čez dve leti? Prideš tja že brez vsega v gobcu. Sam če ni denarja, ti drugega ne preostane. Kurac je ta keš. Sej tudi frendov ne morš met, če nisi na istem finančnem nivoju. »Dej, stara, greva maja na Maldive,« ti reče prijateljica. »Maldivi? Jaz grem do trgovine po piksno piva pa sedet na klopce za blok.« »Hja, bom rekla pa uni. Njeni so polni.« In kar naenkrat ni nobenmu več do druženja. Nej lazim zraven kot en poscan cucek in čakam njihove ostanke? Logično, da ne. In pol se družimo med sabo taki brez denarja. Uni pa na jahtah odpirajo šampanjec. Ampak, tako je življenje. Tudi dvomim, da kakšni bogatuni iščejo kakšno revščino od ženske naokoli. Ali obratno. Če si že najde kakšno revo brez prebite pare, mora bit pa skor manekenka, in to una, k lahk sam prikimava v tišini. Because he owns her ass. Drugače se pa to sam med sabo parčkajo. Denar mora krožit. Tamal sin od Beckhama, k se je zdej poročil, si je nadel prstane z eno, k lahk cela Beckhamova družina sam puši kurac, kar se tiče bogastva njenih staršev. Ste mislili, da bo uletel do ene prodajalke Kraljev ulice in ji rekel: »Ti si ta! Zajadrajva skupaj v sončni zahod.« Ona bi pa čist mirno rekla: »Bo kr evro zadost za časopis.« To niso pravljice

»Pecunia non olet (denar ne smrdi)«, cesar Vespazijan, vladal 69–79 n. š.

iz Pepelk in Pretty woman. Sploh Pretty woman je the best joke. En milijarder, k ga vse hočejo in lahk dobi vsako ... Ne, on kontra. Jst bom pa prostitutko s ceste vzel. Aha, malo morgen. Če se pa dva reveža najdet skup, gresta pa kmalu v maloro, ker ob neplačanih položnicah je mal težko še strasten fuk zraven furat. Najbolj zajeban je pa, če zadaneš na lotu. Pustmo ta bogate otroke, ker pač drugega sveta kot svojega itak ne poznajo. Ampak, da si ti celo življenje en delavec za tekočim trakom in pol puf, si imel lucky day in kr naenkrat maš na računu deset milijonov evrov. Toooo, nove zobe si grem lahk nardit! Kako nej pa ostalo porabim? In pol greš v kurac, ker nisi navajen vsega tega. Na koncu bankrotiraš, se zahvaljuješ bogu, da te vmes ves kokain ni ubil, in kar naenkrat razmišljaš, če ti je ta denar sploh prov prišel. Bit reven je pa spet travma. Gledat na vsako ceno v trgovini, računat in na koncu prideš domov s pašteto pa kruhom. Če maš dom.

Enkrat je nekdo rekel, da bogat si takrat, ko prideš v trgovino in ne vprašaš za ceno. Torej: »Dober dan. Un privat avion mi dejte. Aja, pa še uno stolpnico za trgovino tudi kupim. Luštna izgleda. Folk bomo pa že ven pometali.« In greš. Čeprav glede na to, da so glih uni pri denarju največji škrtuhi, verjetno tudi tam vsak cent obračajo naokoli. Mi ostali se pa tolažimo s floskulami kot »mi smo bogati v srcu« in »bogastvo je v nas«. Aha, da nas vidim. Pejmo s temi stavki do zobozdravnika ali v trgovino.

**NOBENA ŽENSKA NI GRDA!
LAHKO JE ZELO LEPA, LEPA ALI MANJ LEPA. GRDIH PA NI!**

BOBBY BAN

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

ŽIVLJENJE Z DEMENTNO MAMO

Daleč od tega, da bi se želel norčevati iz bolnih ljudi, ampak včasih je treba kako težavo reševati tudi s humorjem. Moja 83-letna mati je že nekoliko dementna, grobo rečeno se ji je malo zasukalo, imam pa to srečo, da se ji je v pozitivno in ne v negativno. Tako je večino časa dobre volje. Vsak dan se naposlušam spominov iz mladih let, pa kako sta se spoznala z očetom, pa kako je bilo med drugo svetovno vojno, ko je bila še otrok. Značilno za demenco je, da se oseba spomni oddaljenih dogodkov, pozablja pa novejše in sprotne. Tako včasih zahteva, da ji pripravim obrok, čeprav je jedla pred 15 minutami. Včasih ima tudi zabavne vložke, na primer, kar tako, brez vzroka začne vzklikati: »Tito – partija!« in se smeja ti zraven. To lahko potem včasih traja celo dopoldne, kadar pa se res naveličam, ji samo vstavim kako drugo misel: »Mama, se spomniš reklame za Merkur?« In potem začne prepevati melodijo iz aktualne reklame: »Merkur, Merkur.« Tako, da malo zamenjamo. Včasih vpraša za kakšnega znanca, ki je že več let pokojni, če je še živ. Pa rečem: »Seveda, zdajle pride po tebe, da te odpelje v kino.« In potem se smejeva, ker toliko zmešana pa še ni, da ne bi doumela bizarnosti izrečenega. Na srečo je vsaj ves čas doma in tudi nima želje, da bi kam šla. Sosed je imel resen problem z babico pred leti, ki je znala odlutati, tako da so jo morali iskati s policisti in gasilci. Tega na srečo pri nas ni. Če jo želim malo zamotiti, ji samo rečem: »Mama, Mario je na televiziji.« Je namreč velika oboževalka Maria Galuniča in se spravi pred TV, tudi če takrat ni na sporedu oddaje omenjenega gospoda, in pač gleda kaj drugega. Ena izmed težav je tudi pretirano kajenje. Kar je zanimivo, je to, da do svojega 32. leta sploh ni kadila, oče je kadil, odkar pomnim. Pa je enkrat na neki zabavi, ko je bil prostor tako zakajen, da bi lahko tisti dim z nožem rezal, rekla: »Klinc, bom pa še jaz prižgala.« Če bi ji pustil na mizi škatlico cigaret, bi jo uničila v kakšnih štirih urah. Kljub temu da ima zelo solidno penzijo, bi bilo to kar malo preveč. Druga težava pa je, da ima kot Belokranjka zelo rada vino. Ko je bila še zdrava in delovno aktivna, ni nikoli pretirano posegala po alkoholu – sedaj pa, ko cel dan nima kaj početi, kar pogosto poseže po kozarcu. Zaradi tega ji vino skrivam oziroma doziram po malo, tako kot

Geralt

cigarete. Ob nedeljah zna biti to tudi zelo nadležno, sploh če ga pozabim kupiti v soboto zvečer, trgovine so ob nedeljah zaprte, na bencinski je pa svinjsko drago. Pa ji rečem: »Mama, danes je nedelja, bomo malo pavzirali.« Včasih uspe, včasih ne, in potem grem slabe volje na bencinski servis, kjer liter vina velja skoraj šest evrov.

Težave so tudi pri zdravniku, teh pregledov ima kar precej, saj se vedno nekaj upira, ne razume, zakaj je morala priti, vendar zna biti precej duhovita in zdravnike večkrat spravi v smeh. Ravno zadnjič mi je eden rekel: »Vam pa ni dolgčas z vašo mamo, a ne, gospod!« Ker sva se ravno vračala iz bolnišnice, se je še spomnila prigode, ko je bila v porodnišnici ob mojem rojstvu. Rodil sem se nekaj mesecev prezgodaj pa sem moral za nekaj tednov v inkubator. Ko je prišla mama pome, ji pravi medicinska sestra: »Gospa, vaš je ...« »Vem, un ta grd z rdečimi lasmi je moj!« Pa se spet malo nasmejimo. Ni kaj, vsi smo na tej ladji in nihče se ne mlajša. Jaz sem recimo prepričan, da 83 let sploh ne bom dočakal, tako da se moja mama še dobro drži. Sedaj bom moral počasi končati, saj me že kliče. »Mama, Mario je na televiziji,« zavpijem pa si kupim še kakšnih 15 minut miru, da v miru dokončam kolumno.

HIŠA EKSPERIMENTOV

29. marca smo obiskali Hišo eksperimentov in vsaj malce dojeli, kako se je razvijala znanost. Za izpeljavo nekaterih poskusov je potrebno kar nekaj inteligence: tako smo poskusili dojeti potovanje glasu na daljavo, oddajanje in sprejemanje signala, merjenje fizične sile, delovanje varnostnih sistemov, kjer smo v hitrosti tekmovali z elektroni, ki pa so bili za nas prehitri. Čeprav je hiša mišljena bolj za otroke, zanimive informacije tudi nam niso bile odveč in se priporočamo za še kakšno tako ekspedicijsko. Hiši eksperimentov se zahvaljujemo za omogočen brezplačen obisk. Dvanajst nas je ob fiziki in kemiji preživelo prijetne ure.

Robert Ž.

Foto: Maruša Ivančič

IN MEMORIAM: BENJAMIN KONTIK, 1993–2022

Za Benota

Bil si poseben, bil si drugačen in popolnoma samosvoj na svoji življenjski poti, in v ponedeljek si dokončno prehodil ciljno črto. V samo 29 letih si preživel ogromno stvari, za katere se je zdelo, da so že skoraj na meji z nerealnim. In tukaj sva se našla, v za splošno okolico nerealnih, nama pa zelo realnih zgodbah.

Ampak to si bil ti, skrivnosten in drugačen od povprečja. Kljub svoji ogromni, navzven mogoče strašljivi podobi si bil v resnici nežen in skrhan fant. Ljubil si šport in dvigovanje uteži. Svojo zasvojenost z drogo si za nekaj časa uspešno zamenjal za uteži in druge fitnes naprave. Dokler ti je telo dalo. In čeprav se je morda tvoje početje zdelo skrajno in nerazumno, sem s časom vedno bolj razumela, kako zajebano je bilo tvoje življenje in kako te je znala tvoja glava dušiti, ti povzročati tesnobo in nespečnost. Veliko noči si prebedel. Čez dan si bil najprijaznejši, skrajno karizmatičen in nasmejan trener, ki je svojim strankam in ljudem pomagal, velikokrat tudi čez mejo svojih zmožnosti. Ponoči pa so te velikokrat napadle zle misli. Še danes vidim, kako sredi zime s kapuco na glavi na zastekljenem balkonu kadiš cigarete in si nekaj mrmraš. Vedela sem, da veliko stvari skrivaš, ker te je sram ali ker jih preprosto nočeš deliti. Takrat se mi je zdelo, kot da vidim v globino tvoje duše, vidim cesto, vidim požar, pretepe in vse mračne stvari, ki so te klofutale skozi življenje. Velikokrat sem si želela, da bi ti lahko pomagala. Ampak na nek bizaren in samosvoj način se mi je zdelo, da to znaš nositi. Ker brez tega to ne bi bil ti. Tvoje znanje je bilo neizmerno, bil si bistre glave in odlično si znal razlagati o kemiji ali športu. Bil bi odličen predavatelj. To sem ti tudi velikokrat sama rekla, pa si samo zamahnil z roko ter rekel, da si itak zajebal, in se mi nasmehnil s svojim čudovitim nasmeškom. V njem sta se skrivali rahla sramežljivost in bolečina. Nisi pretirano jamral. Prag bolečine in tolerance si v svojem težkem življenju res dvignil do maksimuma in nisi hotel razlagati, kako slabo si. Zadnje mesece svojega življenja si se me izogibal, ker si verjetno nisi želel, da bi te videla brez las in shujšanega. Še vedno si me vprašal, kako sem, čeprav sem v tvojem glasu čutila, da si v grozni stiski. Velikokrat sva se pogovarjala ponoči, ko te je bilo strah, pa še sam nisi vedel točno povedati, česa, se mi pa vedno bolj dozdeva, da samega sebe. Vsem si znal biti skrajšen, in nič drugače ni bilo pri tvoji dobroti in ljubezni do ljudi. Če si dobil priložnost, da si lahko pokazal, da je za brazgotinjenim obrazom veliko topline, si to tudi storil. In to prav tako skrajno, kot si dvigoval svoje uteži. Vem, da ti ni bilo lahko, ampak jaz sem ti hvaležna, ker si nesebično obrnil moje življenje na bolje. In tega ne bom nikoli pozabila. Zelo mi je bilo žal, ko sem videla, da počasi polziš nazaj na stara pota, ko pa sem te videla popolnoma shiranega, sem vedela, da ne boš več dolgo. Po načinu pisanja in govora

Foto: osebni arhiv

sem vedela, da počasi blediš, in tako sem vsak dan spremljala objave Kraljev ulice in čakala, da naletim na tvojo osmrtnico. Danes se je to zgodilo. V ušesih mi je začelo piskati in za kratek čas je dih postal neznosen. Bolečina je bila prisotna, pa sem hitro pomislila na tvoje besede, da so nekatere bolečine infantilne in niso vredne, da bi možgani temu posvečali preveč pozornosti. Ampak jebenti, Beno, ta pa je bila. Že cel dan strmim predse in se sprašujem, če bi te lahko prej spravila k zdravniku, če bi lahko kar koli naredila, da bi se ta zgodba odvila drugače, pa vedno znova naletim na zid. Tudi to si bil ti. Trmast in svoboden. Nihče te ni mogel premakniti, če tega nisi hotel sam. Na nek način sem to tudi občudovala pri tebi.

Enkrat, ne dolgo nazaj, sem te vprašala, če zdaj misliš kar umreti, pa si rekel, da boš živel točno toliko časa, kolikor se bo tebi dalo, in ne kolikor ti bodo rekli zdravniki ali kdor koli drug. Zdaj vem, da si bil izmozgan od vsega in da nisi zmoget več. Odpoj se. Upam, da bo tam lepše poskrbljeno zate in da boš ugotovil, kaj je to ljubezen. Zelo sem te imela rada. Adijo, Beno, najlepši nasmešek kraljev.

Frendica

ŠE DOBRO, DA OBSTAJA KARTON!

IVA TISA

BLODIMIR VLAD DRAKUL

V prejšnji številki sem napisal, da se bo velikemu diktatorju Blodimirju kmalu začelo vračati, kar seje. Vojska je bila dobro nategnjena, da gre v tanke. Vojaki, ki zbežijo pred ognjem, se ne upajo vračati domov, saj bi jih imeli za dezertarje. Zato se raje predajo, da jih lahko potem zamenjajo kot vojne ujetnike, potem pa jih spet pošljejo nazaj na bojna polja. Ne razumem pa, kako se lahko iz jeze ali obupa izživljajo nad civilnim prebivalstvom. Ja, kaj bodo pa doma povedali? »Ker so prijatelju razstrelili tank, sem mirne vesti pobil 100 civilistov!« Ja, fino! Vsaka mu čast in slava na vekov veke amen, še v nebesa bo sprejet! Pustimo sedaj politiko in se za trenutek vrnimo na ljubljanske ulice. Vidim mirne proteste Ukrajincev proti rušenju njihovih domov. Sicer pa bo obnovljena Ukrajina lepša kot Berlin, saj bo sprejeta v Evropsko unijo, Natu pa se bo po vsej verjetnosti odrekla, zato da se bo lahko Vlad Drakul častno umaknil kot zmagovalec, ki mu je uspelo preprečiti širitev Nata. Stavbe bodo obnovljene, v Ukrajincih pa bo ostalo večno sovražstvo do Rusov. Opravičujem se, ker na tak način pišem klošarske novice, toda to je sedaj največji dogodek zunaj meja Slovenije, kjer imam sedaj streho nad glavo, no, tudi Ukrajinci, ki so v Sloveniji, jo imajo. Naša država te nikoli ne pusti na cedilu, haha. Lep pozdrav bralcem in bralkam. Se vidjamo!

Sony (Dejan)

KOT DA BI KLICAL SMRT

Že od 17. leta živim nezdravo življenje. Takrat se mi je odtrgalo, ker mi je mama težila, kakšen naj bom. Hotela je, da sem tak kot ona, trmast, delaven in priden. Trdila je, da je bolje, da sem sam, kot da sem v slabi družbi. Človek ne more biti sam. Blodil sem po lokalih, brez denarja, in bil vsem v nadlego. Celo življenje sem bil nesrečen, brez duše, ki so mi jo zdesetkali psihiatri z zdravili.

Bolijo me pljuča, noge, srce in želodec, kadim, pijem kavo, jem tablete, cele dneve sedim, ne vem, kaj bi, sposojam si za Lekadol. Star sem 63 let in v invalidski penziji. Kmalu bom odšel, tako kot so odšli vsi, ki so me imeli radi. Če se ti kdo smili, ne pomeni, da ga imaš rad. Iz usmiljenja ne zraste spoštovanje, ampak želja, da bi pomagal, in če res pomagaš, imaš lep občutek. Torej pomagaš tudi sebi.

Zdaj sem sam, bolan, reven in star. Nočem usmiljenja, ampak spoštovanje. Toda kdo bo spoštoval človeka, ki nič nima, ki ni nič ustvaril in živi na račun države? Ali je smrt rešitev? Ne vem. Ko so muke res velike in ko od življenja ne pričakuješ nič več, je humana evtanazija. Pa tudi to stane. To pomeni, da naj reveži trpijo do smrti, naj farmacija na njih preizkuša zdravila in naj čakajo na svoj konec, ki ga bo udejanjil bog.

Kavica

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

Po volitvah

Tako. Volitve so za nami in eni so si oddahnili, drugi ne. Nekateri se kregajo za par sto glasov. In mi? Mi smo najbolj okradena stranka. Nas so najbolj prevarali. Tako lepo je bilo videti tisto našo številko ∞ na glasovnih lističih. Kako začuda nismo dobili niti enega glasu?! To bo zagotovo prišlo v Guinnessovo knjigo rekordov.

Naj kar takoj razjasnimo. Glede na to, da ne damo nič na uradne anketne službe, smo ustanovili svojo ilegalno. Zdaj vam lahko tudi objavimo njeno ime – Dioniz. Ta naša služba se je infiltrirala v vsako slovensko stanovanje in preverjala stanje. Preverjala ga je celo na pokopališčih in v modih odraslih moških. Tako smo prišli do zaključka, da bi nas moralo voliti 3.126.123,24 osebe. Ne pa tako, kot so dobile glasove preostale stranke – le po nekaj tisoč. Kje se je torej zgodil polom? Po dolgem premisleku smo prišli do zaključka, da najbrž tistim, ki zdaj bivajo na pokopališčih, več ne veljajo dokumenti in jih zato niso spustili na volišča; kot spermijem v modih, ker se še ne ve, kateri od njih bo postal bodoči volivec. Tudi v redu. Toda še vedno ostanejo živi. Tistih nekaj zagledanih v preostale stranke, tiste odštejemo, in vseeno jih ostane vsaj milijon, ki jih prisega na našo stranko. Torej, kje je teh milijon glasovnic? Sprijaznili smo se z rezultatom. Saj nam drugega ni ostalo.

Foto: arhiv ZKS

In zdaj? Se bomo razpustili? Nikakor! Postavili se bomo v glasni inkubator. Vseeno se bomo kot vest javljali in čakali na nove volitve, ko pa nas ne bodo več prevarali.

ZKS

NEK CESTNIH AJ

EKSTREMI

Stojim pred trgovino, opazujem in zgroženo ugotavljam, da se srednji sloj zmanjšuje, da je v zadnjih izdihljajih in se poslavlja! To se pravi, da so samo še ekstremno bogati, bogati, revni in ekstremno revni, vmes ni nič. In kako sem prišla do te »teorije«?

Preprosto. Ekstremno bogati redko zaidejo v trgovino, ponavadi imajo pomočnico_ka, ki opravlja nakupe namesto njih. Če pa že naletiš na takega, mu ni problem podariti 50 evrov. Naslednji so bogati. Ti radi pokažejo, kako dobro jim gre, in oblečeni od glave do pete v dizajnerska oblačila nakupijo pol trgovine, a pri njih zanimanja za branje ni. Nato preidemo na drugo stran, kjer revni razumejo tvojo stisko in bi ti radi pomagali, imajo pa le pika kartico in se ponudijo, da ti kaj kupijo ali pa ti – čeprav sami nimajo – stisnejo petaka ali kakšen evro, dva. In potem še ekstremno revni, ki bi ti z veseljem dali kar koli in te razveselijo z vodo, jabolkom, banano ali tudi s kakšnim evrom. Vedno je tako, tisti, ki imajo, bodo imeli še naprej in zelo neradi delijo. Tisti, ki nimajo, pa so empatični in zlahka delijo.

Nekateri bi rekli, da bogati in revni skupaj tvorijo srednji sloj, a kot vidite, to zagotovo ne drži!

Najverjetneje lahko pričakujemo, da bo izginil tudi revni sloj, bogati se bodo priključili k ekstremno bogatim, revni pa bodo zdrsnili še lestvico nižje. Kako bomo preživel, ko ne bomo imeli več niti za kruh? Včasih je bila to zgolj fraza, zdaj pa postaja resničnost.

Nina Stepanovič

ZAHVALA VSEM BRALCEM IN BRALKAM ZA KOVANCE

Hvala vsem, ki me pozdravite, ki kupite časopis in vračate pozitivno energijo ter dobro voljo v okolico, kar pa je tudi moj namen, saj mi je lepo videti nasmejane obraze ljudi, ki nas uličarje razumejo in nas ne obsojajo.

Nekateri pridete do mene, mi poveste, da nimate denarja ali pa da imate samo kartico ... Hvala tudi vam. Vsem želim vso srečo v lajfu, zdravja, veselja in vsega dobrega. Če bi vsi tako mislili in ravnali, na svetu ne bi bilo lakote.

L-King

PREGOVOR

Se splača to delo s časopisom. Delati za sebe, za druge, kaj dobrega. A sem še za kaj drugega sposobna? Včasih se počutim kot v filmu Prodajalka vijolic. Med ponujanjem časopisa slišim veliko lepih besed, poleg evra pa večkrat dobim še *trinkgeld* za povrh. Star pregovor pravi: človek človeku pomaga, želi mu pa ne dobro. Mogoče to sploh ne drži.

Sonata

ANEKDOTE IZ PRODAJE

REDNA STRANKA

Vsakič, ko ponujam časopis pred trgovino, pride mimo starejša gospa, ki vsak dan tam nakupuje. In mi reče: »Ker si prijazen in lep, ti dam dva evra.« Jaz se ji lepo zahvalim in ji zaželim lep dan.

Perica

ALI TI NE DIŠI DELAT?

»Kaj fehtariš, delat pejt!«

Ko slišim take izjave ... Ljudje božji, vedeti morate, mi smo izbrisani s trga dela iz takega ali drugačnega razloga. Kralji ulice so zadnja možnost za nas, zadnja šansa za zaslužek, drugih možnosti za nas ni.

Sploh pa tukaj ni lenuhov, tukaj smo garači. Pa pojdite vi na mraz in na prepah ponujat časopis. Pa ne samo to, da smo garači, biti moramo tudi perfektno prilagodljivi in iznajdljivi, da vam zmoremo na ljubezniv način ponuditi časopis Kralji ulice.

Hvala vsem, ki nas podpirate!

Iva Tisa

ZA BOGOVE

Ponujal sem časopis pred Mercatorjem pa pride starejši gospod in mi reče, da v cerkev ne hodi več, ker težko hodi. Nato mi da pet evrov: »To je pa za bogove.« Jaz se mu seveda lepo zahvalim.

Perica

TOKEN

Oh, to spomladansko vreme. Končno se otopli, končno vržeš s sebe več plasti oblačil, ko nas spet obiščeta hladna fronta in deževno vreme. Ker je deževalo, sem ponujala ulični časopis bližje vhodu v trgovino kot sicer. Poskušala sem se zavarovati pred dežjem z dežnikom, a je bil veter premočan.

Mimo je prišla mlada mamica z otrokom. Ponudila sem ji izvod Kraljev ulice. Nasmehnila se mi je in odkorakala v trgovino. Punčka, ki je bila z njo, se je ustavila pri majhnih otroških nakupovalnih vozičkih in proseče pogledala mamico. Da bi otroku ugodila, je pogledala v drobižnico, a kovančka, ki bi odklenil otroški voziček, ni našla. Ko sem videla, da je punčka že začela nabirati solzice, sem jo vprašala, če potrebuje žetonček. Oddahnjeno mi je prikimala, saj je tako otroku lahko izpolnila željo. Ko je končala nakup, mi je želela vrniti žeton. »Ah ne, kar obdržite ga, vam bo prišel prav za drugič,« sem ji odvrnila. Najlepše se mi je zahvalila in vprašala, če ga lahko plača. »Joj ne, te žetončke delijo zastonj na blagajni,« sem se nasmehnila. »Lejte, vseeno, rešili ste me iz zagate, zato vam ga z veseljem plačam,« mi je odvrnila in mi v roko stisnila dva evra. »Pa še en izvod časopisa bi vzela.«

Res velja pravilo, da se dobro z dobrim vrne. Zakaj si ne bi medsebojno pomagali, če si lahko?

Špela

CHANEL MINI TIMELESS FLAP BAG

Kot vedno v času med 13. in 14. uro ni veliko obiskovalcev trgovine, zato mi pade v oči avto, ki je s svojo velikostjo izstopal. Ven stopita mama in, rekla bi, 13-letni sin ter – nisem mogla verjeti svojim očem – deklica, stara deset let (to sem izvedela kasneje med pogovorom) z zelo dolgimi pobarvanimi blond lasmi, oblečena res v *street fashion* stilu, vse firme, nahrbtnik Louis Vuitton in nato šok, čez ramo ji je bingljala torbica, ma kaj torbica, *handbag in pink, caviar leather, hardware in silver metal, one chain in metal*, to je bila Chanelova mojstrovina, ki stane med 5000 in 5500 dolarjev. Ni mi treba poudarjati, da je to res izjemen kos, ampak za dekle, staro deset let ... Najprej sem pomislila, da je verjetno mamina, ko vidim na njej Hermès Kelly 25 (cena se začne pri pribl. 10.500 dolarjih).

Ker obožujem torbice, se nisem mogla zadržati, da ne bi začela pogovora. Morda bi bilo bolje, da ga ne bi, saj sem izvedela, da ima dekle mnoštvo dizajnerskih torb, celo malo kolekcijo za v šolo, za ven ... Razumem, da če si bogat, si zlahka privoščiš kakšno dražjo stvar, nikakor pa ne razumem, da ima desetletnica tako drage stvari, do katerih nima nobenega odnosa.

Ko smo poklepetale, mi je postalo jasno, da je mala precej razvajeno narcisoidno bitje, in tudi mama ni nič drugačna. Ko so odhajali, je dekle kupilo časopis ter mi dalo 50 centov, čeprav sem jim jasno povedala, da stane evro. Vseeno sem ji ga dala. Vzela ga je v roke ter zložila in stlačila v torbico, vredno 5500 dolarjev. Naj sploh še kaj dodam!?

Nina Stepanovič

PREZRTA

To je zgodba, ki se najbrž nikoli ne bo končala. Vedno bodo otroci, ki jih lastni starši ne bodo marali ali pa so se za otroke odločili samo zato, ker jih imajo tudi drugi in svet nate gleda v drugačni luči, če imaš potomce. Medtem ko se oče in mati prepirata, se že kujejo načrti, kam bodo šli najmlajši člani.

Ker sam vzgoje nisem imel nobene, so me poslali v vzgojni zavod. Ljudje, ki se celo življenje borijo po raznih institucijah, brezdomni in tudi ljudje, ki jih nihče ne mara, umirajo zgodaj. Večinoma so vsi od njih živeli povsod, le doma ne. To, da jih veliko umre, dokazuje, da človek brez ljubezni težko preživi. Nekdo te mora imeti rad. Tudi samega sebe moraš imeti rad. Razumem, kako ljudje, ki niso nikjer zaželeni, sčasoma obupajo. Zdi se mi popolnoma razumljivo, da si nekateri potem vzamejo življenje, čeprav sam nisem ravno pristaš tega dejanja. Tudi v naši družini smo to doživeli in povem vam, da je ob tem razpadlo še tisto malo vezi, kar smo jih imeli.

Ko sem živel v domu v Preddevoru, sem v klopi za učenje prebiral čas s sošolko, ki ji je bilo vse slabo zapisano na čelu. Ne vem, kaj vse so počeli z njo, bila pa je najmlajša v družini in gotovo zavržena. Nekega dne smo se vračali z igrišča, kjer smo igrali nogomet. Nihče ni opazil, da deklica manjka – kot že tolikokrat doslej v življenju. Tako težko se je znašla, tako sama je bila ... Odnosla jo je reka, ki je tekla tam mimo. Od pogreba se najbolj spominjam bele krste, ki je bila nepojmljivo majhna.

CDD20

Nekaj časa sem pri učnih urah sedel sam.

Robert Ž.

**IMAM SVOJE MNENJE,
PA NIMAM POGUMA,
DA BI GA POVEDAL!**

ČRTOMIR CLONSKY

POLJE ČASTI, 5. DEL

Da grenki čas pretočim, da slečem po očetu vdovski nič, da mi v krvi črto najdeš, da ti dam polje in v polju stojim, da ti odpuščam, da ti iz zlatih obronkov plašč naredim. (Berta Bojetu Boeta)

Luka je na cesti od 6. septembra

Čedalje bolj poredko se javi na telefonski klic. Mami ali očetu. Ne govori veliko. Zelo je umazan, obraz skriva pod kapuco. Pravi, da mu je dobro. Dobi socialno podporo, preprodaja mamila, vikendi so namenjeni glasni glasbi in druženju, pa seveda še večji zlorabi prepovedanih drog. Prihajajo novi in novi odjemalci, še otroci, ki se ne zavedajo, da bodo zdrsnili iz otroštva v »bolečo mladost«.

Luka čaka poletje, ko bodo s frendi lahko uživali pod milim nebom. Zunaj, noč in dan. Do naslednjega mraza ne misli spreminjati svojega načina življenja, ker mu je tako, kot je, všeč. Nobenega nadzora, biti prost, lahko dela, kar hoče. Menda je potreboval dva meseca, da se je navadil na to življenje. Mama in oče razmišljata, kako bi ga pripravila do tega, da bi odšel na zdravljenje, da bi spoznal, da to, kar živi, ni življenje. Očitata si, da sta mu v otroštvu dala premalo ... Pa ne v materialnem smislu, v smislu: videti se v življenju, ko odrasteš. Da si pošten, da uživaš v delovnih zmagah, v sobivanju, lahko v okviru družine.

Mama se spominja, kako je bilo z njim, kako je bilo pri njih doma pred sedmimi leti ...

... sem si mislila in upala do danes ... ko je Rajc odhajal skozi vrata »našega doma«. No, to že nekaj časa ni več njegov dom, saj prihaja le tedaj, ko pride po Luka, najinega štirinajstletnega sina. Zunaj je noč, zvezde krmežljivo kukajo med oblaki. Napovedujejo poslabšanje vremena, poletje se poslavlja z naglico. Danes se je tudi Rajc poslovil kulturno, na obrazu ni tiste »zagamane« jeze, ampak spravljivo, tiho, zadržano vedenje sedemindesetletnika, ki odhaja k svoji novi ljubezni. Zaradi nje vse to dogovarjanje o ločitvi, o najinih treh otrocih, ki so že odrasli, razen Luka.

Moj mali ... Luka. Po večerji sem hotela, da pospravi za seboj.

»A še kdo pride?« Ta fant je večkrat malomaren. Trudim se, da ne bi bil tako površen.

»Ja, očka.« »A res?« Luku se oči zaiskrijo. Očeta imajo radi vsi trije otroci. Luka nadaljuje: »Saj vem, zakaj. K meni.«

Vidim otroka, lačnega očeta, brata, družine. Mogoče mu pa le dajem premalo. Ob večerih je pri nama mirno; jaz berem, spremljam Dnevnik po televiziji, Luka povečerja, gleda v tablico ali bere. Rad bere ... Vzame knjigo, spet nov fantastični roman. To poletje veliko bere in se potaplja v svet »srečnežev«, ki se jim življenje dogaja kot v pravljici, vedno s srečnim koncem zgodbe. Zmagujejo to življenje, on pa še tipa, plava med očetom in mamo, ki bi ga še poljubljala za lahko noč, a se umakne, kot bi se vsak pubertetnik, zato ne silim vanj. Prepričan, da bo sprememba dobra stran njegovega življenja; v selitev k očetu in njegovi novi družini, načrtuje obiskovanje srednje šole v Loki in ne v Ljubljani.

Tudi Rajc je prepričan, da bo šlo ... če pride k njim. Odgovoren bo postal, šola ni težka, bo naredil ... Ne razume, da je Luka otrok s posebnimi potrebami. Kratkotrajna koncentracija, površno poslušanje v šoli, doma ne bi nič delal za šolo, strahotno je počasen. Hitro mu zmanjka energije, zato ne naredi naloge. Učiteljica mu napiše opozorilo, a ga skrije. Mogoče ne bom opazila. A pogledam zvezke ... in:

Foto: Sandra Požun

»Mami, saj sem vse naredil! Res ne vem, kaj še hoče ta matematkarica!«

Luka je pri štirinajstih kar precej otročji, premalo odgovoren.

»No, očitno ti manjka kar precej nalog, če si si prislužil tri minuse. Naredi vsaj zdaj,« mu hočem dobro.

»Ne, to pa ne! Zdaj je že prepozno!! Mami, samo podpiši!«

Ne zaveda se, da je treba snov utrjevati toliko časa, da znaš, domače naloga pa so obvezne. Ta teden mu bom ponovno pokazala, kako se je treba učiti. Najprej preleteti snov, potem prebrati po odstavkih, si izpisati glavne podatke, narisati časovnico pri zgodovini (z letnicami ima kar težave) ... potem pa ponavljati ... dokler ne gre gladko, brez pomoči zvezka.

Ah, ni težko predavati staršem mojih šolarjev, ki prestrašeno sedijo na govorilnih urah, z rahlo tremo pred šolo, spominjajoč se svojih šolskih dni:

»Veste, vaš sin potrebuje strožji nadzor. Ne puščajte ga samega v sobi. Verjetno igra računalniške igrice. Fantje niso tako marljivi kot dekleta, ki vedo, da se morajo učiti ...«

Vedla sem se tako strogo in »pametno«, svojega sina pa nisem več obvladovala.

Težko je vzgajati doma svojega otroka, ki je ranjen, pogreša družino, ni prepričan, da ga ima oči rad, saj je odšel ... Njegova nova družina je srečna. Njena otroka sta razigrana, imata dosti prostega časa, znata z računalnikom, še bolj z angleščino. Imata Rajca, ki ni njun oči, ampak njegov, in on ga vidi samo ob koncu tedna. Ob večerih se slišita po telefonu, žal imam občutek, da se Luka noče resnično pogovarjati o nobeni stvari, zdi se mi, da sta odtujena.

Tudi jaz sem ranjena, zatiskam si oči, da Luka tega ne opazi. Samo mali mi je še ostal, in še njega so premamile očijeve besede in bo s 15 leti odšel k njemu. Da mi bo počilo srce, sem mislila tedaj na centru za skrbništvo mladoletnikov, a znani slovenski psihiater mi je rekel: »Pustite ga očetu, fant rabi očeta. Vi mu kmalu ne boste več kos, fant raste.«

Kot da bi vedel, kaj nas še vse čaka z našim najmlajšim.

Človek zmore biti močnejši od zunanje usode in vsak dan stoji pred odločitvijo, ali bo iz svojega trpljenja napravil notranji uspeh. (Viktor. E. Frankl)

Erazem

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

POMEMBNO JE BITI ERNEST

V prejšnji številki Kraljev sem obljubil, da bom pisal o nekom z ulice. Izbral sem možakarja, ki ga Mariborčani dobro poznajo, vsaj na videz, in ga v njegovi nenavadni, lahko bi rekli zanemarjeni, klošarski pojavi na nek način sprejemajo z razumevanjem in so do njega precej prizanesljivi in radodarni. Zdaj razumem, zakaj. Že pred kratkim, ko je na Glavnem trgu sedel pred Nano in pil kavo, z nepogrešljivo baklo, kot reče džointu, ko sem ga vprašal, kako je in če pije kavo in kdo jo bo plačal, me je odpravil z: »Ne vem še.« To je to. Človek uživa v kavi in travi in jaz mu morim. Pred kakimi desetimi dnevi sem ga povabil na kosilo in mu zaupal, da bi ga rad intervjuval za Kralje. Pristal je. Sam sem imel pomisleke, ali ne bom njega, njegove situacije in njegove pojave zlorabil za svoje ustvarjanje. Posvetoval sem se tudi z urednikom časopisa in oba sta mi dala zeleno luč. Tudi za portret, ki ga je prispeval mojster fotograf Boštjan Lah. Skratka, gas pa duge luči pa gremo.

Prejšnji teden je bila pri meni na počitnicah vnukinja Sara in sem jo povabil na kosilo z Ernestom. Naj dete ve, kaj je življenje in da je v neštetih pojavnih oblikah, tudi na videz grdih, lepo. Na ulici sva mojega prvega intervjuvanca opomnila, da se naslednji dan dobimo. Po poti domov sem trinajstletnici dal domačo nalogo, da naj pripravi vprašanje zanj. »Zakaj?« je bilo očitno vprašanje. Zakaj je klošar? Francoska beseda *clochard*, iz kater izhaja nadimek za take tiče, pomeni nekaj v smislu berača, brezdomca, brezdelneža, skratka nebodigatreba. Vandrovček mi je simpatičen izraz.

In Ernest tako vandra po mestu, pozabi na uro, zamudi na kosilo in me čez dva dni, na Gosposki, napizdi, da kako me je čakal. Vnukinja ob meni me je debelo pogledala, kosila sva seveda sama, čisto fajn pohano kuro imajo pri Kozlovni, ki si jo je gost izbral, ampak meni ni bilo do krega in sem rekel, da se dobiva drugič. Zavrt v dim se je odmajal naprej, midva pa tudi.

In tako sem danes ob prečkanju Grajskega trga, med metanjem kovanca v klobuk pevca, ki je davil *Give peace a chance*, zagledal znano faco.

»Kak si, pubec? Greš na kavo?« Marpur, vogalna miza nasproti Ezl eka pri Astoriji. Ernest in jaz, pod Florjanom. Sonce. Kavici. Voda. »Kaj bi ti rad, da ljudje vedo o tebi?« »O sebi naj povem?« »Ja.« »O sebi lahko povem, da sem svoboden.« S prvim stavkom me je sfovalo kot z granitno kocko. Svoboda. »Sem svobodnjak, ljubim svobodo, rad imam ljubezen, živim za ljubezen, za bratstvo med ljudmi, da bi ljudje bili tovariši med sabo. Drugače sem po prepričanju komunist, pravi, ne lažni. Katolik, rimokatolik. Rastafarianec. To bi povedal.« »Kak fajn. Veš, kak si me preseneto lepo.« »Res?« »Ja.« »Saj ne, da bi kdaj o tebi kaj slabega mislil, ampak da boš v eni minuti tako lepo zdeklamiral ... o vau.« Ja, tudi jaz kdaj ostanem brez besed. Potem sva rekla nekaj o predsodkih in lažnih predstavah, ki jih imamo drug o drugem, zvil je baklo, delila sva par dimov pipe miru in klepetala. Ja, s klošarjem sem kadil džoint. Skank. V tistem momentu me je obiskal glas Bojane Pivk Križnar, žene Toma Križnarja, z njunega predavanja v starem lutkovnem, ki ga ni več, ker renovirajo knjižnico, na katere podstrehi je bil, in njene besede, kako hvaležno je jedla kikirikije, ki jih je lupila roka gobave Nubijke. Nadganljivo pričevanje. Mariborčan. Na psihiatrijo so ga zaprli za petnajst let. Pretepel je očeta, ta je naredil samomor. Zapustil mu je ogromno denarja. Osemsto milijard. Ja, tudi jaz sem

Foto: Boštjan Lah

za trenutek podvomil. Ampak diktafon ne laže. Razdajanje in velikodušnost, s katero so drugi kupovali posestva in sto gramov koke na dan, ne trajata dolgo. Šel je na zdravljenje. Denar ga ima rad. Na loteriji pogosto zadene. Pred kratkim dva tisoč evrov. V kavo da tri sladkorje. Alkohola ne pije. Cigaret ne kadi. Stanuje pri prijatelju. Včeraj si je umil roke. Prisedel je Andrej. Andi Mandi, ki po mestu prodaja pudinge in kekse. Ernest je en puding nažical, jaz sem ga plačal in življenje se je začelo dogajati. Večji kot je kup, raje hodimo tja. Pridružil se nam je kantavtor Trmasti Primož, v čigar videospotu za pesem Avtobus na šus sem igral župnika. Vmes se je mimo mize sprehodila moja mama s krdelom kolegic. Dolgo se niso videle in imajo babji žur. Včeraj sva pakirala darila. Čokoladke, Mozart kugle in kamni iz Međugorja, ki sem jih lani privlekel z romanja.

»Vnukinjo je zanimalo, zakaj si v taki situaciji?« »Tak življenjski stil sem izbral, ker moje življenje temelji na resnici. Resnica me je osvobodila. Prišel sem na pot ljubezni.« In sem jih spet dobil okoli kepe. Boing! Pred recitiranjem Sonetnega venca mi je sogovornik zaupal, da je prav on Prešeren. Veliko ima še za objaviti. Ja, ja, vem. Ker bi rad, da tekst spremlja njegova fotografija, bom počasi zaključil. Da jaz nekomu drugemu odstopim prostor v medijih, je tudi zame svojevrsten dosežek in kompliment. Obema. Morda pa cel intervju kdaj pretipkam in objavim v neki drugi obliki. Bi se splačalo. Morda celo podcast naložim na net.

Poslovil sem se in po poti preverjal sporočila. Urednik sprašuje, če mi bo uspel intervju. Odkljukano. Pokličem fotografa, če ima slučajno zdaj čas za portret. Odkljukano. Grem domov. Me čakajo v nabiralniku marčevski Kralji. Jem, berem. Spišem nove. Odkljukano. Tako se živi. Peljite kdaj koga na kavo in ga vprašajte, kaj bi rad, da drugi vedo o njem. Morda vas prijetno preseneti. Če parafraziram Oscarja Wilda: »Nekaj je v tem imenu, kar se mi zdi, navdihuje popolno samozavest. Pomilujem vsakogar, ki nima znanca, ki se imenuje Ernest.«

P. S. Petek je, malo čez poldne in za mano sestanek za Festival Lent. Legendarni Marcus Tavares, Filip Flisar, 6pak Čukur in Bor Greiner bodo v dobrodelni akciji dali na žar, roastali direktorja NKBM, Johna Denhofa. Zbirali bomo sredstva za nakup invalidskega vozička, da polepšamo in olajšamo življenje mladenki. Maribor v človekoljubni akciji. Tudi vi ste lahko del tega.

Foto: Tomi GTS (posthumno)

Mariborska scena:

Goran Šrok – Gogi

KALVARIJA

Postelja, fotelj, invalidski voziček in tak v krožnem prometu celi ljubi dan. Kot je pri meni že v navadi, večino budnega časa prebijem na svoji visokocenjeni zadnjici. Sem se zadnjikrat po dolgem cajtu spravil prodajat tale naš velecajtung, sem skoro umrl. Ni kondicije! Sicer pa, da bode povsem jasno, od sedenja in nenehnega kajenja čikov glih nemrem bit v top kondiciji. Včasih se malce pošalim in rečem, da bom tak mimogrede obiskal našo znamenito Kalvarijo – in to po stopnicah! Te so znamenite zato, ker jih je po številu ravno toliko, kot je v letu dni. Prestopno leto ni vgrajeno! Svoj čas sem tekal po njih. Tak za kondicijski trening. To je bilo še takrat, ko sem upal, da bom postal uspešen športnik. A sem zelo kmalu spoznal, da bom prej postal uspešen pijanec, saj sem bil prvak v ispijanju dvolitrskih bomb. Pred mnogimi leti sem tak iz čistega dolgajta odšel na pohod. Opremljen z dvema litroma sem ga mahnil na Kalvarijo. Vreme

je bilo idealno. Ni bilo ne vroče ne mrzlo. No, meni je kuj hitro postalo prekleto vroče, ko sem ob vznožju pogledal v luft. Kot da bi šel v kakšen budistični hram ali kaj podobnega. Na vrhu je mala cerkev, ki je zaradi vandalov zaklenjena. V njeni bližini sem odžejal svoje izsušeno grlo. In se zahvalil bogu za vsaki požirek posebej. Nazaj sem odšel po drugi, bolj varni poti. Ziher je ziher! Prespal pa nisem nikoli v tistih višavah. Tam je že v rani jeseni enkrat bolj mrzlo kot pa v mestnem parku. Zdaj je podoben podvig zatrt že v kali. Moja umetna nadkolenska proteza ni primerna za takšne podvige. V pošteb bi prišlo, ako bi zgradili sedežnico ali pa kuj vlečnico do tiste zapuščene cerkvice. Bojda se tam po novem zbirajo satanisti. No ja, tud oni se morajo nekje zbirat, in ker so malo čudni, je Kalvarija kuj pravi prostor za njih – nikogar razen boga ne motijo tam daleč zgoraj. Tak to je to. Bodi dovolj pametovanja za gnes! Čavči, bajči in seveda nepogrešljivi arrivederchi!

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Foto: Jaka Prijatelj

Kako folku rata it v klub, kjer plešejo in pijejo celo noč, potem pa spiyo tri ure, spiyejo svoj smoothie zelene barve in grejo laufat?! Ne razumem kot prvo že sam tega, da folk pride v klub in noče it dam že ob 22h, ko je konc dokumentarca o želvah... in čajt za spat. PLUS TO, da spiyejo tristo gin tonicov, pljuskaajo viski on the rocks in se nekak zjutri še zmer prmajajo dam z voljo do življenja. Pa men razpada ledvica ob samem pogledu na Laško, človek.

Najhujši del tega popolnega lajfa je zelen smoothie. K prov veš, da je nek gadan peteršilj pa prah od proteini si.

A maš lahk sam normalna mačka, Vesna?!

NISI POSEBNA. Pot pa še mal na rožnik odlaufat, k da pet ur nazaj ni popila pola kafane pa zlomila stiklo.

Jst naprimer, ko spijem več kot dva piva, vegetiram dva tedna in umes ugotavljam na kerī točki sm zgubla vero u lajf.

Če bi stopla v klub, bi jo kr tm na vhodu pustla - na izvolte, jst je ne rabim.

Zelen smoothie pa laufanje. Hešteg življenje je lepo. Brutalnega mačka mam.
Lep lp.

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Foto: osebni arhiv

Mirjam Gostinčar

HITRI ZMENKI

Avtorica o poslani zgodbi

Življenjske peripetije so nekaj boljšega, še najbolj tiste, banalne, in če to združiš z napisom Be careful, I'm a writer, ki sem ga nekoč videla na neki skodelici, kar pomeni, da rad vlečeš na ušesa in pač slišano zapišeš, potem nastane približno takle tekst. Želim vam, da bi pri branju uživali vsaj toliko, kot sem sama pri pisanju.

Plej

Kako da sem se pustila prepričati brez boja, pa saj niti ne prepričati, tako mirno nategniti? Samo na to lahko mislim, ko se v tesnem liftu na poti do vrha Nebotičnika drenjam s kopico napadenanih samcev. Komaj lovim sapo pod težo tako različnih in sploh tako različno doziranih vodic po britju. Prednjači Axe, ker je reklama naredila svoje. S petko v zadregi zavrtam v tla, kaj pa naj storim drugega, da se zamotim in ne mislim na docela neobvladljivo idejo: kaj, če obtičim skupaj s temi prepotentnimi tipi v nekem mednadstropju? Saj me bodo zadušili njihovi egi, še preden bo dejansko zmanjkalo zraka. In ko docela nenadzorovano izpeljem tisti neznatni manevar s petko, tip poleg mene ostrmi. Začnejo se mu rositi stekelca na očalih, ko me pogleduje, pa nič ne pretiravam. Orosi se mu tudi čelo. Nekatere stvari je najbolje enostavno spregledati, nemogoče pa je v tej maniri opraviti z zgovornim Lejinim pogledom. V osnovi poln navdiha, čeprav je – roko na srce – tudi malček zavisten. V očeh se ji rola neonski napis, ki bo zdaj zdaj planil na stene kabine kot nekakšen displej. BINGO, BINGO!!! »Madonca,« me spreleti, »kot na konjskih dirkah.« Seveda da me pogreje, ker se o meni tako moti, in to moja prijateljica. V trenutku, ko misli, da mi gre – kar se pozornosti tiče – za življenje in smrt, da sem tako potrebna enega moškega, pa ravno jaz, gre meni v resnici za nohte. Iz popolnoma drugih razlogov. Popravim si obleko, ki mi je zdrsnila postrani, in tip se že prisloni name. Kako predrzno in kako brez občutka! Jaz sem še stara šola, o čemer se mu očitno ne sanja. Ruknem ga s petko, da zašiljeni del dobi dobro odmerjen naravnost v goleno na način, da mi ne more zameriti. Ampak njega to samo še podžge. Obešenjaško zmigne z rameni, ker kaj pa je tale neprijetnost, zanj, korenjaka? Noč bo še dolga, me prešine, na hitro skalkuliram, da v najslabšem primeru točno 20-krat osem minut, kar pomeni dve uri in pol naprezanja. Pravi mali maraton, usta pa imam že zdaj čisto suha. Izkaže se, da pijače ni zraven, ne da ni všteta, preprosto je ni, razen morda kasneje, kje drugje. Olajšanje je neizmerno, ko organizator pojasni, da je od prijavitelne dvajseterice na prizorišče prišlo samo pet tipov. Brez odlašanja

jih preskeniram. Kajpak so bolj klavrne sorte, na kupu pa je postrojenih vseh 20 žensk. To bo pa veselo, še utegnem pomisliti, in če ne bi bilo neprimerno, bi si pomela roke. Kaj naj storim drugega, kot da se gladko podam v boj.

RW

Leja stoji zavravana kot sveča pri kandelabru parkirišča pred Horse pubom in težko bi jo bilo zgrešiti. Ne morem se znebiti občutka, da mi ima povedati nekaj sila važnega. Pa ne samo meni, namenila se je zaupati vsem, ki naj bi se tule zbrale. Čeprav stoji kot sfinga, brezizrazno in zapeto, Leja kot Leja, je več kot očitno, da v njej vre. Toliko občutka za soljudi pa še premorem, čeprav po drugi strani spet ne smem prehitevati. Pri naši ekipi gre za enotno delovanje, za eno tako sinergijo in enakomerno razporeditev moči. Spet bluzim, zagotovo se vidi, da sem nervozna. Ampak petek je poseben dan. Dobimo se s puncami, kar pa je že samo po sebi zagonetno. Smo sploh še punce in mar niso leta že udarila svojega neizbrisnega pečata? S tem se niti ne ubadam zares, čeprav še ni rečeno, da je tako tudi z drugimi. Meni skratka popolnoma zadošča, da se v udobni pozi razkomotim na oblazinjenem stolu letnega vrta, se prepustim naročanju, pri čemer je bolje, če je natak moški, in tihi večerni sapi. Pa govorjenju tjavdan, sanjarjenju, drobnim radostim. Celo neumnostim. Vrt, kamor po večini zahajamo, je vedno nabit, v poletnih večerih še posebej tak, in Leja me malce preseneti. Zalotim jo, kako se mi hudomušno nasmiha. Se mi samo dozdeva? Ne vem, ne vem. Zdaj je že jasno, da svojega velikega plana ni pripravljena razlagati vsaki posebej. Čakava preostale in neučakano kadiva, verižno, kot bi kdo upravičeno pripomnil. Dajeva si oprava z listanjem po vinski karti (govorim zase), čeprav že veva, kaj naročiti. Ona naroči zmeraj isto – kavo s smetano ali pa podaljšano kavo, ker vozi. Vozim tudi jaz. Kot pritiče posebni priložnosti, se zamudnici zdita še posebej počasni. Kdor čaka, dočaka, sklenem, in vsaj tu se ne motim. Leja namreč slovesno naznani, pa čeprav v pritajenem tonu in kot da bi nam najraje zaukazala: »Berite mi z ustnic!« Samo povej že, pomislim, priznam, da nestrpno. Očitno nas čaka nekaj, kar ni za vsaka ušesa. »Speed dating,« iznenada reče in kar malo razočarana sem, da je že mimo. Kajpada se spogledamo. Ne rečem, da neumno, je pa res, da se hitro, in kaj potem, če je to moja edina asociacija. Pa še dobesečna, kar mi ni ravno v ponos. Leji oči blazno žarijo, rečeno bolje – žarijo ji v blaznosti. Meni pa se še kar ne posveti. S tem ni rečeno, da je z drugimi enako. Očitno so bolj razsvetljene, bolj na tekočem in predvsem bolj v koraku s časom. Pa kje jaz živim? Točno to me obide, ko tuhtam, kako čim bolj neopazno dvigniti roko in prositi za poljudno razlago. Ana je več kot voljna

pojasnjevati, niti vprašati mi ni treba in že dobim porcijo. Ker so navodila preveč izčrpana za tale sestavek, le povzemam: hitri zmenki so (nenaključna) priložnost, ob kateri se na kup nagnetejo samci in samice. Opsala, neroden izraz. Primernejši bi bil samski in samske, čeprav je po drugi strani res, da so godni. Na tebi je, da izbereš starostno kategorijo, ki ti najbolj ustreza. Očitno je to s strani mojega kroga že odključano, saj je zanesljivo govora o tistih med 35. in 45. letom. Očitno so malce spregledale, da kotiramo na zgornji starostni meji. Drznem si pokomentirati in Marjetka me v kali zatre: »Moški prej krepajo, povsem jasno. Čemu bi razmetavale z denarjem?« »Kakšnim denarjem?« Nič mi ni jasno. Se pa (kot izvem v nadaljevanju) publika zainteresiranih za vezo posede v parih po mračnih koticih (tako domnevam). Ziher gori kakšna svečka tu pa tam, saj je atmosfera važna. Kaj važna, ključna! Vsaki rundi vzajemnega spoznavanja je odmerjenih osem minut. Klepetas s prvim, dobro – bolj verjetno je, da drdraš in potem zamenjaš partnerja, in tako v nedogled. Ne ravno v nedogled, se pustim poučiti. Omejitev je 20 moških na 20 žensk. Sama bi jih zmogla, takole, po res hitri oceni, maksimalno pet, saj sem bolj dizel model. Osem minut bi bilo ravno dovolj, da se ogrejem, čeprav zatajim pa zlepa ne. Pa kaj se jaz grem? Se mi že meša? Končno dojamem vse razsežnosti pojma speed dating, počasi ga usvojim, s čimer pa ne rečem, da ga tudi ponotranjim. Vse me napeto požirajo z očmi, kot da čakajo samo še na to, da izdavam: »Zraven sem, kaj še čakate.« Ampak kako le? Sem čisto brez sramu? Lica presnetih žensk so razgreta, kaj razgreta, vročična, moja pa malce zategnjena. Kot bi me pravkar kap. Čudno pravzaprav, da me ni. Navduševanje je nekaj, kar me brez izjeme porazi. Tako redko in neprecenljivo v teh časih, da me kar razganja. In kaj potem, kaj potem, če ... Verjetno je zdaj pravi čas za pomislek, pravi čas, da končno priznam, da jaz nisem sama. Skrajni čas, da se pokesam: »Imam moškega.« Samo po tem se ločim od preostalih, in kaj potem, če ni popoln. Še vedno sem zagozdena v primežu pričakovanj. Brez odlašanja moram izraziti neomajno pripadnost skupini, brezpogojno simpatiziranje, moram skratka dojeti: »Ste me že prijavile, ni res?« Frdamane babe prikimajo, vendar je menda panika za zdaj še odveč. Dokler ne plačš, prijava ne šteje. Pajade. Če bi šlo za stvari, ki me zanimajo, ne rečem – tedaj mi ni treba ravno puliti denarja iz žepa. Ampak za mačka v žaklju, v bistvu za same take, to je pa popolnoma druga pesem. Kako naj se sploh izmotam iz zagate? Popolnoma jasno – nikakor. Izkaže se, da so mi babnice vstopnico kupile za rojstni dan. Kako da sem se pustila prepričati brez boja, pa saj niti ne prepričati, tako mirno nategniti?

FW

Pot navzdol je za spoznanje hitrejša. Ne rečem, da tudi prijetnejša, čeprav to ugotavljam z olajšanjem. Zdi se mi, da si je celo lift oddahnil. Tega ne pravim, ker je malo lažji, ampak

Mojca Fo

ker se mi zdi, da škripec brezhibno drsi po svoji običajni poti. Zraven si celo – no, ja – požvižgava. Za poti vsi dobro vemo, kako potekajo, včasih se vlečejo kot kurja čreva, drugič si nismo na jasnem, kako, da je vse že mimo.

Leja je nekam izginila, taka je usoda pobudnikov. Ana in Marjetka se zmagoslavno navešata vsaka na svoj izplen, ki je v ogledalu videti kot dvojni špricer. Mogoče hočem povedati zgolj to, da je taka tudi njuna sreča – dvojno vesela. Mitja, plečati avtomehanik nizke rasti, se je zagrel za visokoraslo Ano in ravno v tem trenutku prostodušno zbija prostaške vice. Ne da bi res hotela, me navdajajo s spoznanjem, kako ona v sebi trpi. Kljub strogemu videzu je v resnici pristna mimozica. Ko bi se Mitjem in podobnim vsaj približno sanjalo, kaj vse morajo ženske pretrpeti za malo crkljanja! Robi, stasiti suhec na drugi strani kabine, zadovoljno meri Marjetko, ki spominja na okrašenega ponija s parade. Očitno je več kot zadovoljen z njenimi proporci, zato previdno molči. Pravzaprav se ni izjasnil niti o tem, s čim se preživlja. Morda je bolje tako. Pa naj še kdo reče, da se nasprotja ne privlačijo. Molčim tudi jaz, bržkone zato, ker mi je odveč razlagati, da je moj spremljevalec ostal zaprt v ženskem WC-ju. Vprašanje, kako mi je uspelo, je docela nepotrebno. V sili hudič muhe žre. V osnovi nimam zadržkov, zato zlahka povem, kar bi tudi prijateljicam. Začetek bi bil iskren. »Vsaka vojna terja nedolžne žrtve.« Iz logičnih razlogov ga moram izpustiti. Preskakujem na bistvo: »Tip se je prenajedel kanapejev in obtičal v prostorih, kamor gre še cesar sam. Listek z njegovo številko je na varnem.« Epilog je samo zame, vsakič znova, na repeat. Z vsem srcem navijam, da ga najde snažilka. Če je le mogoče, še pred jutrom. V vsakem primeru jima puščam vrata odprta na stežaj.

**KAKŠEN RAZCVET GLEDALIŠČA:
VES SVET IGRA HAMLETA!**

BENJAMIN GRACER

Foto: osebni arhiv

David Bedrač

SKORAJ NESKONČNOKRAT

Avtor o poslani zgodbi

Ideja za Odrezane zgodbe je prišla po tem, ko sem razmišljal, kako hitro in površno živimo; kako še ne končamo ene zadeve in že »pademo« v naslednjo. Predvsem pa ta odrezanost prinaša nemir v bralca, da mora sam končati zgodbo – to pa morda asociira tudi na našo prihodnost, ki je prav tako zavita v veliko skrivnost, saj ne vemo, kako se bo odvila ... če sploh.

V službo vedno prihajam prvi ...

Tudi to jutro je bilo tako. Parkirišče pred šolo je bilo še prazno. Okolica šole tudi. Vstopil sem v avlo, kjer je sedel nekaj otrok, ki so gledali v pametne telefone. Kakšen med njimi je brskal po zvezkih. Večina jih je bila še v napol spečem stanju.

Po stopnicah sem se povzpel do daljšega hodnika, ki je vodil do zbornice. Vrata vseh pisarn, levo in desno po hodniku, so bila še zaklenjena. Odložil sem svojo službeno torbo, suknjo obesil na obešalnik, iz torbe vzel rokovnik in mapo s pripravami ter sedel. To jutranjo tišino v zbornici sem imel še posebej rad. Vsi stoli sodelavcev so bili še prazni.

Šele čez čas je vstopila čistilka Mira. Kot bi me ne videla, je odprla dvoje oken in pri sebi potožila, da so rože v koritih na okenskih policah čisto uvele in suhe.

Kot izžeti učitelji, sem pomislil, taki, ki nimajo več kaj dati. Presahli so od vseh zahtev ... Čeprav se na videz še vedno držijo s koreninami, zarašчени v zemljo, ne zmorejo več. Svojo usahlo pedagoško bilko bi radi izpulili iz molčече šolske zemlje, pa tega ne zmorejo.

Nekaj minut kasneje so se vrata pisarn, vzdolž hodnika, začela odklepali. Slišal sem smeh obeh tajnic, slišal sem klepet pomočnika ravnateljice, zatem računovodkinjo. Vmes je v zbornico vstopila pedagoginja, ki je nekaj zamrmrala. Potem sta prišli še dve sodelavki, učiteljici, ki sta prav tako veljali za zgodnejši ptici naše šole.

»Glej, domov me je klicala mati moje učenke ... Ne morem več. Vsak dan me kličejo, vsak dan hodijo po šoli, sprašujejo, zahtevajo – nemogoče ... nemogoče! Ko bi vsaj sprejeli, da otrok toliko ne zmore,« je potožila ena od njiju.

Druga ji je sledila, takoj ko je obesila plašč: »Niti ne govori. Trudim se ... tako, tako ... Nič jim ni prav. Poskušala sem že to in ono. S pomočjo računalnika, filma, glasbe, tihega branja ... Poskusila sem glasno branje. Zmeraj enak odgovor, da jim je tako zelo dolčas, da se jim ne ljubi, da je pouk beden, da, da, oh ...«

»Ja, tako je to. Preživeti moramo. Bomo že nekako ...« je na koncu dodala sivolasa pedagoginja, ki se je pogladila po laseh, večkrat zapored pa zavzdihnila tako, kot da ji bo vsak čas do konca zmanjkalo zraka in še vsem navzočim v zbornici.

In volumen zraka se je začel nekaj minut zatem resno manjšati, saj so vstopali učitelji, drug za drugim. Velika šola, majhna zbornica, veliko učiteljev: glasni, hrupni ...

Vsak je imel kaj povedati, vsak je hotel kaj podeliti z drugimi. Stavki so frčali kot zmeheni golobi, ki bi se radi nekam usedli, na tla ali pod varno podstrešje, a jih je vedno znova kaj prestrašilo in dvignilo visoko v zrak. Zdelo se mi je, da se je name usipal dež golobjega perja, ki se je, skoraj kot v lebdenju, počasi spuščal k tlom.

Glasov je bilo vse več. Vse glasnejši so bili, medtem ko sem jaz še

vedno samo sedel in v mislih rezal tisto tišino, ki sem jo našel v zbornici zgodaj zjutraj.

»Ja, čas je, da mu damo vzgojni ukrep! Ni druge ...«

»Njena mati je ostala sama – in zdaj še brez službe. Menda uživa psihiatrična zdravila. Zadnjič je padla v nezavest.«

»Oba sta preveč posesivna. Otroka bosta uničila pod težo vseh pritiskov.«

»Verjetno bo imel popravni izpit, zdaj sem mu dala še zadnjo možnost!«

»Starši so obveščeni? So?«

»So. Ampak krivijo šolo. Učitelji smo krivi, za vse smo krivi mi, učitelji!«

»Veš, da je klical njegov oče, da se je ponoči spet klatil naokrog. Menda naj bi razgrajal po parku.«

»Opozarjam jih, pa nič. Kaj vas briga, če ima lase pobarvane na roza in majice z malo večjim dekoltejem. Je pač v puberteti! Tako je kričala name njena skrbnica ...«

»Debelo sem gledal in jo vprašal, če misli resno, ko je zagrozila z inšpekcijo ...«

»Med odmorom so se stepili. In to spet isti trije.«

»Test naj bi bil negativen, češ da smo si mi izmislili, da naj bi imel opravljen z drogo ...«

Perje je frčalo, se spuščalo ... in končno tudi posedlo po tleh zbornice.

Z visokimi petami in odločnimi koraki ga je v zrak ponovno razmetala ravnateljica, a se je hitro poglelo nazaj po tleh.

»Dobro jutro,« je rekla z nekoliko hripavim glasom. Njeno dihanje je odražalo poseben napor, kakor da bi jo nekaj tiščalo v prsih. Zmeraj je tako dihala, od stresa, je govorila, in od preveč cigaret.

»Nič dobrega, dragi sodelavci. Nič dobrega. S slabimi novicami moram začeti.«

Nekaj učiteljev se je nemirno presedlo. Nekdo je zakašljaj. Nekdo je komentiral, po tihem, seveda, da je vsak ponedeljek zjutraj tako.

»Imamo novo grožnjo ... med učenci ... Skratka, da ...«

Vmes je spet nekajkrat zakašljala. Glas se ji je hrapavo lomil.

»... da vam pojasnim, za kaj gre. Igra menda izvira iz ameriških logov, gre pa takole – mladi, prijatelji na Facebooku, si postavljajo karseda nore in drzne izzive. Če ga ne opraviš, te seveda izključijo, če ga opraviš, postaviš ti nov izziv in izbereš, kdo od tvojih prijateljev naj ga opravi. V sosednjih šolah so težavo že zaznali. Nek učenec je porezal gume na vseh pred šolo parkiranih avtomobilih učiteljev. Iz druge šole poročajo o razbitem steklu na ambulantni za male živali, ki so ga menda razbili njihovi učenci. Iz tretje šole je prispela vest o tem, da so v učilnico zaklenili učiteljico, potem pa so jo verbalno zmerjali, vse skupaj posneli in objavili na YouTube ...«

Nekaj učiteljev se je zdrznilo. Nekaj jih je opazno zardelo. Na obrazih večine so se mešali groza, jeza, ogorčenje.

Končno se je le oglasila ena od učiteljic: »To je grozno! In to samo zaradi vseh teh socialnih omrežij ...« Več jih je odločno prikimalo.

Nekaj jih je tudi na glas pritrdilo temu, kar je povedala.

»Ampak kje so tu starši?« se je zdrznil drug sodelavec.

»Hm, tam, kjer so mnogi pri večini takih zadev ... ni jih,« je pritrdila ravnateljica z zaskrbljenim obrazom.

»In kaj lahko naredimo?« se je oglasil še en od sodelavcev, ki je živčno obračal pisalo v roki. »Če jim povemo, da tega ne smejo, bodo to še raje počeli. Če ne rečemo ničesar, smo sokrivni!«

To besedo sem, odkar delam kot učitelj, slišal tolikokrat, da sem jo že nehal šteti – krivda, naša učiteljska krivda, ker nič ne naredimo,

ker ne ukrepamo, ker ne vzgajamo, ker nič ne naučimo, ker smo, ker nismo, ker ...

»Vsekakor moramo učence odločno nagovoriti. Se na ta nagovor dodobra pripraviti. Vedeti, kaj jim želimo sporočiti, jih opozoriti na to, v kakšno nevarnost s tem silijo, kakšne so lahko posledice. Učence sosednjih šol in njihove starše je to veliko stalo ... stroški zaradi poškodovanega. Dobili so tudi vzgojne ukrepe.«

»Če bi ti kaj pomagali ...« je bilo slišati nekoga iz vrst učiteljev.

»Drži. A to je vse, kar imamo. Svojo iznajdljivost in dober nagovor učencem, da jih poskušamo odvrniti,« je rekla ravnateljica. Medtem je vstopila tajnica, ki je pogledala proti ravnateljici.

»Nujno je,« je rekla.

Ravnateljica je vzdihnila, potem pa vstala in šla s tajnico do pisarne, kjer jo je menda čakal telefonski klic.

Učitelji so se spogledovali, klepetali drug čez drugega. Tudi sodelavki na moji desni sta klepetali in se pogovarjali o tem, kaj sta kuhali čez vikend. Ena je nekaj zašepetala o nekom, ki mu ni v navadi, da bi ravno zamujal – in to toliko minut.

Ravnateljica se je vrnila. Bila je blede. Njen izraz na obrazu je bil pomešan z grozo. Z molkom, ki se je razgrnil čez vso zbornico, je sedla. Vsi smo z grozo zrli proti njej, kaj bo povedala, saj smo videli, da je zelo zaskrbljena.

Vmes so se prebudile sence prejšnjih golobov, ki so prhutale globoko v tihih tolmunih naših misli.

»Ah, spet kak nezadovoljen starš ...«

»Kaj pa zdaj? Spet kako novo obvestilo? Nekdo jo je pošteno vznemiril.«

»Mislim, da me bo že zdaj, zjutraj, začela boleti glava. Pa še sedem šolskih ur imam pred sabo ...«

»Je kaj narobe s katerim učencem iz tretjega razreda?«

»Naš sodelavec ...« je začela s tihim glasom.

Vsi smo napeto poslušali. Čutiti je bilo pričakovanje, v katero se je primešala nervoza.

»... prometno nesrečo je imel ...«

»Kdo?!« je vprašala sunkovito in šokirano učiteljica, ki je sedela v kotu in se prišla za glavo.

»Naš /.../!« je nadaljevala ravnateljica. »Z avtom je zdrsnil s ceste, ker so mu menda nekaj pokvarili v avtu ... Mrtev je.«

Imena nisem slišal, zato sem razmišljal, kdo bi lahko bil, kdo manjka. Nekaj učiteljev je medtem pogledalo v tla. Nekaj si jih je pokrilo usta. Ena od učiteljic je zakričala. Druga se je prišla za trebuh in rekla, da mora vstati, ker ji zmanjkuje zraka in da se ji vrti.

»Kdo? Pa kako je to mogoče? Zakaj?!« je začel panično kričati eden od učiteljev. »Ta svet ni več normalen!«

»Po podatkih policije naj bi šlo za skupino mladoletnikov ... učencev naše šole ... Spet je menda šlo za stavo, spletni izziv ...«

je pojasnjevala ravnateljica, ki je zdaj vstala in se sprehodila po razburjeni zbornici. Isto so naredili tudi številni sodelavci. In vsi so pogledovali proti meni, ki sem sedel neverjetno mirno. Ne vem, zakaj se me vse skupaj ni bolj dotaknilo. Ne vem, zakaj nisem bolj razburjen, čeprav sem bil vedno bolj nervozne vrste.

»Zato je zamujal. Čudno mi je bilo. Pa nič ni javil,« je govorila ravnateljica in si brisala potno čelo.

Knjižničarka, ki je sedela nasproti mene, in še dve sodelavki so se molče gledale. V obraz so bile videti zelo razburjene. Zalivale so jih solze. Vse so pogledovale proti meni.

»Je kaj narobe z mano?« sem spraševal.

»Groza, ha?« je dodala v debeli prostor tišine okoli mene učiteljica likovnega pouka, pretresena, da je še komaj zadrževala solze.

»Biti učitelj je očitno postalo zelo nevarno, tako rekoč nemogoče. Ne, ne, mislim, da je šlo zdaj vse res občutno predalet ...«

S tem sem se strinjal in prikimal. Hotel sem tudi povedati, kar sem si mislil o vsem, ko je eden od sodelavcev pogledal proti meni in glasno rekel: »Pa ravno /.../! Dober sodelavec je bil. In učenci so ga imeli zelo radi ...«

Foto: Gerald

Nekaj sodelavcev je šlo iz zbornice, spet drugi so bili tako pretreseni, da niso mogli niti govoriti.

Motilo me je, da nisem slišal imena. Motilo pa me je tudi, da sem še vedno brezbrizno sedel na svojem mestu v zbornici in se me vse skupaj ni niti malo zares dotaknilo.

Ravnateljico je spet poklicala tajnica. Po hodniku so stopali trije policisti. Za njimi se je gnetla gruča radovednih učencev, ki so stikali glave in gledali, kaj se dogaja. Ravnateljica je učencem naročila, da naj gredo v avlo in v učilnice, vendar je bilo že prepozno. Spraševali so – mrtev? Učitelj? Naš? Zakaj? Kaj?! Počasi so šli vsi na hodnik, nekateri v učilnice. Učenci so se prestrašeno obveščali o tem, kar so slišali. Nekateri so jokali. Učitelji, ki so se razkropili mednje, po šolskih hodnikih in učilnicah, so jih poskušali pomiriti.

»Kdo bo povedal njegovim učencem?« je vprašala ena od učiteljic.

»Pojdi ti k njim, da se pomirijo,« je naročila pretresena ravnateljica.

»Pridem za tabo, da jim bom poskušala nekako razložiti ...«

»Čakaj, kje, v kateri učilnici imajo njegovi učenci pouk prvo uro?«

»V učilnici številka 7!« je dejal eden od učiteljev.

Takrat me je spreletela močna elektrika, ki se je selila od vrha glave vse do tal ...

Učilnica 7?

Čakaj, to so moji učenci. Tem sem jaz razrednik! Grem jaz k njim!

Ko sem hotel vstati, da bi šel do oglasne deske z urnikom, nisem mogel. Šele tedaj sem opazil svoje izmaličene noge, poplavo krvi pod seboj, raztrgane mišice in zlomljene kosti, ki so štrlele iz orjaških ran ...

Huda bolečina me je preplavila.

Zakričal sem. Klical sem sodelavce, a me nobeden ni slišal.

»Jože Predan je mrtev,« je rekel policist in povetil glavo. Tako je napravila tudi ravnateljica.

Čutil sem, da me preplavlja čuden hlad. Postopoma sem zaprl oči in se umiril. Vse tiše in mirneje je postajalo.

»Vzporedna vesolja obstajajo,« mi je nekdo zašepetal v uho. »Zdaj si povsod tam, kjer si bil, kjer si hotel biti in kjer si bil le v svojih mislih, sanjah. Toliko tvojih jazov bo tam – nevidnih, molčečih, a vedno in večno prisotnih. Doma, v stanovanju, na cesti, v šoli, v vsaki trgovini, ki si jo kdaj obiskal, ob vsakem človeku, ki si ga kdaj srečal, videl ali si ga samo hotel videti. Čutiš, da si skoraj neskončnokrat? Smrt je lepa in mnogo bolj živa kot življenje samo ... Namesto ene situacije jih zdaj obvladuješ skoraj neskončno mnogo, namesto da bi hodil zgolj po eni poti, hodiš zdaj po vseh ...« In res sem začutil pomirljivo prisotnost vsega in vsakega in vseh ... Tudi tistih treh učencev, ki so mi včeraj, čez noč, pokvarili avto in jih zdaj peljejo na policijsko postajo. Eden od njih je med vožnjo na moj Facebook profil, ki je zdaj oživel bolj kot kdaj koli, zapisal: »RIP, počivaj v miru ...«

In še preden so jih pripeljali do policijske postaje v spremstvu svojih do konca pretresenih staršev, je ta objava na mojem profilu dosegla skoraj neskončno število všečkov.

Foto: osebni arhiv

Gostujoča kolumnistka:

Maja Drolec

ŽIVLJENJE SE ZDI TANKO KOT PAPIR

Vsak človek je svet zase; živi svoj bogati notranji svet, ki ga čuva kot punčico svojega očesa. Verjetno sam pri sebi nosi življenje na dlani, kar se ne vidi na zunaj, v glavi in duši pa se dogaja. Veliko. Moja babica je bila aristokratinja. V vseh pomenih besede. Lepa, negovana, malo prevzvišena v odnosih z vaščani in strahotno natančna. Njeno življenje je imelo vzpone in padce, kar je s svojo pokončno držo spretno skrivala. Kot da se ni čisto vživela v vaško življenje. Bila je drugačna in ljudje so bili do nje spoštljivi in zadržani.

Bila je najmlajša izmed 13 otrok, navajena na lepo življenje. Večkrat sem poslušala, da je bila kar malo razvajena, saj so jo vsi občudovali in ljubili, in tako so bratje in sestre gledali nanjo tudi potem, ko sta starša že umrla, ko je ostala brez moža, ko je potrebovala pomoč. Rodila se je v času prve svetovne vojne, njena mama jih je štela že čez 40. Hodila je v meščansko šolo, kar je bilo v začetku prejšnjega stoletja pravo bogastvo. Zanosila je pri 18 letih in njena brezskrbna mladost se je prezgodaj končala. Poročila se je, a druga svetovna vojna ji je čez osem let vzela moža; očeta prvi hčerki, druga hči pa svojega očeta ni videla nikoli.

Vedno, ko sem jo obiskala, je z veseljem povedala, kaj je novega v stanovanju, ki ga je uspela kupiti kot vdova, njenem malem raji na zemlji, in nazadnje vzdihnila: »A nimamo lepo!« Hm, ta množina mi ni bila jasna, saj je tedaj že živela sama. Ni se pritoževala nad samostjo, v mislih je živela s svojima hčerama in vnuki. Pri njej se je vedno vonjal vznemirljivi vonj narve, ki v tebi vzbuja pomlad, slika sarko in skladnost v pokrajino, v kateri živiš ali jo želiš živeti. In njena točnost. Vse je bilo nadzorovano, urejeno in točno. Spominjam se njene pokončne drže. Ta mi bo vedno ostala v spominu. Gibi premišljeni, nikoli površno izrečena beseda, vedno premišljena in resna. Svetli lasje, ki so bili v mlajših letih daljši in speti, kasneje pa že redkejši in krajše postrizeni. Velikokrat se je opravičevala, da nima frizure, da gre čez dan ali dva k frizerju, in tedaj so bile njene oči še bolj okrogle, rjave, precej stroge, nad njimi lok obrvi, ki so bile narisane permanentno, kar je bilo tedaj napredno in moderno. Postavo je imela lepo, ne preobilno, ravno

pravšnje, na nogah nogavice proti krčnim žilam, le koža po rokah je bila bela in rahlo prosojna; da so se videle modre žile, kar je izdajalo kilometrino življenja.

Po zlomu kolka je odšla v dom za ostarele. Imela je že krepko čez 90 let. Z mami in sestro smo jo tu pogosto obiskovale. Sedele smo v skupnem dnevnem prostoru, se sladkale s slaščicami in kavo in klepetale. Vsi so bili zelo prijazni in varovanci doma so nas spoštljivo ogovarjali. Vedela sem, da je babica tu zadovoljna. Lepo je sledila pogovoru, le sem pa tja je vprašala: »Kdo pa je to?« Bilo mi je čudno, da je pozabila imena mojih ali sestrinih otrok, šele zdaj vem, da so bili to znaki ugašanja ... Dočakala je 97 let.

Odšla je dostojanstveno. Tako kot je živela. Brez napovedi. Zaspala je sredi noči. Nihče ni bil z njo. Nikoli nas ni hotela obremenjevati, in tudi tokrat ne. Ko sem izvedela, da je ni več, sem bila žalostna. Nisem tulila, zgrbančila sem se v gubo, ki je ni mogoče zrahljati. Žalost je kruta. Jezna sem bila nase, da mi tisti teden ni uspelo iti k njej, ji prisluhniti, je držati za roko in je božati po prosojni koži, ki že kar nekaj časa ni čutila sonca. Vedela sem, da jo je bilo strah. Vame se je zažrl migetajoč občutek panike. Ampak zdelo se mi je, da je bila ona pomirjena. Slutila je, da odhaja, ker je tako prav. Spominjam se, da nas je s svojo hojco vedno pospremila do vhodnih vrat doma za starejše in da se nam je vedno zahvalila za obisk, v njenih očeh pa je zeval strah, strah pred neznanim, strah pred koncem. Slutnja se spremeni v votlost, ki sem jo potem nosila v trebuhu. Vedela sem. Bili sva si toliko blizu, da sem tedaj vedela, ne da bi hotela vedeti, ne da bi resnično vedela, da vem. Misel o tem, da lahko kmalu umre, se je pognala skozme kot električni sunek, ki mi je naježil srce. Ko nekaj takega, česar se bojiš, nazadnje pride, je v poplavi čustev tudi grenak in neznosen občutek olajšanja.

A svet se vrtil naprej, v moji duši v teh žalostnih dneh vse bega in beži. Smrt lahko pride in te odpelje kateri koli dan ob kateri koli uri, tako kot je prišla ponjo. Bridka žalost, konkretna, moreča, neprepustna stvar, me je spreminjala. Obžalovala sem svoj površni odnos, svoj sebični napuh, in bala sem se, da ne bom zmogla stopiti čez okvire te bolečine. Želela sem zanikati bolečino, zato sem

Rade Nikolić

pogosto zbežala v gozd, kjer sem lahko tulila, odrivala paniko.

Ponoči sem sanjala staro kišto za premog, bila sem stara šest let. Z bratom sva se s sankanja vsa premočena od snega oglasila najprej pri babi, šele potem sva odšla domov. Zunaj zimski mraz, babica je skuhala čaj, najina mokra oblačila so se sušila nad zidanim štedilnikom in krušno pečjo, dišalo je po premogu in po bližini. Bilo je toplo. Tam, na kišti, sem se učila pletenja ... poslušala Cankarja ... grizljala domače babičine piškote ... Tu se začnejo moji spomini.

Zbujam se z begajočo bolečino, ki mi napolnjuje pljuča.

Ti drobni trenutki so tisti, ki držijo moje življenje skupaj že mnogo let.

Nad pokopališčem leži tišina, na obrazih prisotnih so solze. Od babice smo se poslovili z mislimi:

»Spomin ... Edini, ki ostane močan nad vsem, edini cvet, ki ne ovne, edini val, ki se ne razbije, edina luč, ki ne ugasne ...«

Po pogrebu se je lahko začelo celjenje naših čustvenih ran.

Moje telo se je spremenilo v nekaj tujega, nekaj, kar ni bilo del mene. Bolečina.

Odtekanje duha. Odtekanje moči. Del mene je izginil za zmeraj. Ne vemo, kako žalujemo, dokler ne žalujemo. Žalost ti govori, da je konec, tvoje srce pa pravi, da ni; žalost hoče, da se ljubezen pospravi v preteklost, tvoje srce pa pravi, da je živa zdaj, v sedanjosti.

Vse nas je prizadelo; mojo mater in teto, mojo sestro in najina brata.

Zaradi bolečin izgube se življenje zdi tanko kot papir.

ROMANTIKA

Na cesti
sem videl dva
stara golobčka,
ki sta se nežno
kljunčkala,
bila sta srečna,
kot da je ljubezen
večna.
Želim jima srečo
in zdravja polno vrečo.

Benjamin MantaQi-Chi

HLAČKE DOL – DA ALI NE?

Brezdomnih žensk je manj kot brezdomnih moških. To je dejstvo. A mnoge morajo živeti v uničujoči zvezi, v toksičnih odnosih, saj ne morejo oditi, ker nimajo kam. Najdejo si moškega in klecnejo pod ponudbo in priložnostjo ter se tako izognejo brezdomstvu. Ženska zgolj zato, ker je ženska, dobi nešteto nespodobnih ponudb, ne glede na to, kako je videti, je čista, je zdrava, kakšen status ima. Človek bi rekel, da niso vsi moški isti, je že res, a zagotovo jim je skupno, da so si zelo podobni, ko razmišljajo s ta drugo glavo. Ko sem beračila na cesti, tisto obdobje šestih let, ki je bilo prekleto težko, mučno, ponižujoče in zelo žalostno, sem prejela stotine ponudb, ki bi jih lahko sprejela in »zaslužila«, a tega nikoli nisem storila. Nekoč sem bila na bencinski črpalki, kjer sem mimogrede nabirala manjkajoče kovančke, da si kupim cigarete in kavo. Pri tem me je verjetno opazoval nek tip, in ko sem odhajala, se je počasi pripeljal za mano, odprl šipo in izustil: »Greš za 50 evrov, se greva pofukat?« Malo sem bila v šoku, vseeno pa sem ga karseda prijazno zavrnila in odšla dalje. Jezo je bilo razbrati le iz posmehljivega nasmeha. Zanimivo je razmišljanje moških, ki sem jih srečevala na ulici. Mnogi so bili zelo dobro situirani. Imeli službe, dostojno življenje ... Nihče od njih me ni poznal in ni mogel vedeti, če sem morda na drogah, če sem brezdomka, videli so me pač beračiti. Kljub temu so bili pripravljeni

na spolna dejanja v zameno za denar. V spomin se mi je vtisnil gospod, ki mi sicer kovančka ni želel dati, a me je vseeno zadrževal, čeprav sem želela iti dalje, veliko beračenja me je še čakalo. Zelo odločno me je prepričeval, če bi se preselila k njemu. Kar takoj, zdaj. Morala sem si na hitro izmisliti, da imam moža in otroke, šele potem je popustil. Mi pa v letih beračenja nihče nikoli ni nič storil, bog ne daj me posilil, se me dotikal, mi škodoval ali kar koli podobnega. Vendar ženske s socialnega dna doživljajo marsikaj. In na žalost nimajo vse doma, kot ga imam (za zdaj še) jaz. Iz radovednosti sem ta mesec srfla po oglasniku in gledala številke ponudnic spolnih uslug. Precej jih je. Nekatere si s tem plačajo študij, nekatere kredite. Poznam žensko, ki samo od tega živi in je to njen edini dohodek, ima za najemnino, pa vedno da nam klošarjem, če nas vidi pred trgovino. Pa smo si kaj različni? Eni čepimo in gledamo v luft, dokler česa ne nafehtamo, ene pa prodajajo svoje telo. Kje je meja, ko rečeš, da nimaš dostojanstva, ker fehtaš in beračiš? Kdo jo določa? Povem, da sem v stiski, in kdor pomaga, pomaga. Kdor ne želi, gre naprej. Verjemite, vsak se nekoč znajde v stiski. Statistično gledano menda vsak peti človek v življenju butne ob dno in ga izkusi. In takrat se ljudje srečujejo z odločitvami o rešitvah. Eni se zapufajo čez vse meje, spet drugi prodajo vse, kar imajo ... In prodaja svojega telesa je po

Maja Klemenčič

mojem mnenju najslabša možna izbira. Stopiti v pekarno in reči »nimam za jest«, iskati pomoč soljudi, si najti dodatno delo, in, ja, tudi beračiti ali prodajati Kralje, čisto vse je bolje, kot se prostituirati. Drage ženske, to je moje zapozneno voščilo ob dnevu žena in materinskem dnevu. Članke namreč pišemo vnaprej in nisem mogla ujeti pravega tajminga. Vaša vrednost je neomejena in vedno se najde rešitev. A v bistvu ta zapis posvečam vsem, ki so v stiski in ki zmorejo in bodo našli moč, da naredijo korak naprej.

Maja Klemenčič

DOBRODOŠLI V PEKLU

Na vsakem koraku vidim plakat z velikim napisom *Doseganje cilja – vse je v vaši glavi*.

Dobrodošli v peklu bi moralo pisati na vsaki škatlici tablet, na vsakem paketu inzulin. Zadnji vlak danes, zadnji šus in zadnji poljub pred spanjem. Nihče ne bo odšel nikamor, vsi bomo obstali tam, kjer smo. Spomini so vse, kar nam ostane. »Želite vozovnico za vlak?« me vpraša ženska za okencem. Kakšna pa je cena za enosmerno karto v propad? Samo skoči na vlak in se pelji čim dlje. Kakšna je cena, da propadeš?

Zapri oči in si predstavljal nekaj velikega, daj mi roko in mi zaupaj, kliče mali paketek na mizi – 10 × 5 milimetrov folije, ki prinaša smrt. Daj mi roko in mi

zaupaj, v mislih sem že na plaži, sonce sije in sence padajo čez ljudi, čez palme, čez avtomobile in čez valove. Kapljice valov in sonce ustvarjajo mavrico, a ti je ne opaziš. Daj mi roko in mi zaupaj ... Moram dobiti svoje sanje nazaj, svoje življenje in svoje iluzije. Vsakodnevno letanje za tem jebenim paketkom, ki pomeni življenje in pomeni smrt. Vidim obraze, ki se mi smeji, kot da smo prijatelji in se zabavamo na rojstnodnevni zabavi nekega otroka, ki živi nedolžno življenje. Daj mi roko in mi zaupaj ... Tam bom, ko boš padel, ko boš izgubil ponos. Ko pozabiš nase, bom jaz ob tebi. Stala ti bom ob strani in ti bila opora. Goljufala, kradla in manipulirala bova, da bova prišla do svojega paketka. Postala

sva lopova morale. Pristala bova v zaporu, pristala nekje v svojem svetu. Sva odvisnika, ujeta v krog lažne sreče in paketkov. Najino srce postaja hladno in igrava igro, da pozabiva na realnost.

A vlak še vedno vozi v pogubo, vozi proti zadnji postaji, ki pomeni konec. Sprevodnik pride in reče: »Dobrodošli v peklu, to je zadnja postaja.« Spogledava se in greva z vlaka in spet se vrtiva v krogu svojih iger. Nekega dne jih bo konec in bova svobodna. Ti, jaz, on, ona, oni. Vsi bomo svobodni od teh vlakov, paketkov in lažne morale. Dobrodošli v našem peklu.

TX

BREZDOMKA

Hvaležna sem za življenje, ki ga živim.

Sobo sem imela pri babici, v njeni dnevni sobi sem si uredila pisalno mizo in posteljo. Tako sem se vsaj v miru lahko učila, srednja šola je bila precej zahtevna, sploh matematika mi je delala preglavice. Bila sem med prav dobrimi učenci. Na koncu tretjega letnika smo imeli maturo in učila sem se dan in noč. Kolikor so mi razmere pač dopuščale. Mama je videla, kako me je strah.

»Znam za pet, dobila pa bom tri,« sem ji potožila. Jutro pred prvim delom mature mi je dala v roke dve modri tabletki.

»Da boš bolj mirna. Ampak moraš obvezno vzeti samo polovičko, da ne boš zaspala.«

Res sem vzela polovičko in opravila z odličnim. Naslednji dan s prav dobrim, in prav tako tudi zadnji izpit. Bila sem samozavestna, mirna, zdelo se mi je, da bi bilo fino, če bi take polovičke vzela vsako jutro. Bila bi vedno dobre volje, samozavestna, mirna in vsekakor vse tisto, kar sem si želela. Nasprotje tega, kar sem bila. Ko bi ta občutek trajal večno! Zakaj nisem že po naravi takšna? Vpisala sem se v četrti letnik. Tokrat med sošolci ni bilo moje prijateljice Melite, saj ni naredila popravnega izpita iz angleščine in odločila se je izpisati iz šole. Dokončala bi jo izredno, ob delu, in to je tudi storila. Brez nje sem se počutila kar malo izgubljeno, saj sem bila sploh zadnji dve leti navajena, da sva vse počeli skupaj in se nisva kaj dosti družili z drugimi.

Doma je bilo z mambo tako hudo, da se je zanemarila in vidno je usihala. Kuhala je redko, zato smo večkrat jedli pri babici spodaj, pa tudi perilo nam je oprala. Mame nekoč dva dni ni bilo domov. S strahom sem, kot že neštetokrat, sedela ob oknu in gledala, kdaj bo prišla in kakšna bo. Iz kopalnice sem šla na kuhinjsko okno, z njega na hodnik in prevzela sta me strah in sramota. Babica me je pomirila s pogovorom, znala je ponuditi mirno roko in bila dobra poslušalka. Poznala me je, praktično je bila moja mama zadnja leta. Naučila me je kuhanja, dela na vrtu z rožami, in še marsikaj. Za to ji bom večno hvaležna.

Učiti se nisem več zmogla, veliko sem pre jokala, veliko noči prebedela in se grizla, kaj bo. Kaznovala sem jo z molkom, včasih se po cel teden nisva pogovarjali. Mislila je, da je ne maram, jaz pa sem jo hotela opozoriti le na to, da trpim. Res sem bila nanjo jezna, ampak vedela sem, da trpi tudi ona. Nisem več želela živeti, najraje bi umrla. Če bi lahko sama izbirala, bi tisto jesen z veseljem končala svoje življenje. V šoli so mi ocene s štiric padle na enice in razredničarka me je poklicala na pogovor. Vedela je, da sem zamorjena, ampak ni vedela, kako globoko sem. Veliko sem govorila o smrti in zbala se je zame. Ne vem, zakaj sem se strinjala, ampak prepričala me je, da sem obiskala šolsko psihiatrinjo, gospo B. Bila sem tako depresivna, da mi je takoj predpisala antidepressive, ki sem jih zjutraj dobila pri šolski psihologinji. Ni mi jih upala dati v roke. Tri tedne je trajalo, da so začeli učinkovati, dobila sem status bolnika. Cel razred je izvedel, v kako težki situaciji sem se znašla. Učiti se nisem mogla in novembra sem obupovala. Gospa B. mi je v dijaškem domu uredila namestitev, ker je želela, da se posvetim učenju. Ampak koncentracije nisem imela, motivacije tudi ne. Bila sem kot zombi in sramovala sem se sama sebe. Ko sem mami povedala, da hodim k psihiatriji, se mi je posmehovala. Kako me je to zabolelo! Začela sem odklanjati hrano. Mama je redno izostajala od doma po več dni, domov pa se je vračala shujšana, zanemarjena in vsa pomečkana. Sram me je bilo, hkrati pa me je skrbelo zanjo. Oče je izvedel, da je prespala pri nekem moškem, in odločil se je za ločitev. Kolikokrat sva ga z bratom prosila, naj se že loči, pa ni zmoget. Zdaj je bila mera polna. In morala je na zdravljenje,

drugače ne bi smela biti več v hiši. Ni imela druge možnosti, kot da se strinja z zdravljenjem, in po novem letu je imela sprejem v Vojniku, na oddelku za odvisnosti.

Tisto jutro sem šla gor, preden sem šla v šolo. Bil je prvi februar, in ker sem vedela, da gre na zdravljenje, sem z januarjem končala bivanje v dijaškem domu. Bilo je zelo napeto, čustveno. Odprla sem vrata in jo videla, kako je ležala v postelji, objokana. Dala sem ji roko in rekla adijo. Vsa skrušena mi je odgovorila in v mučni tišini sem se umaknila iz sobe. Že nekaj časa nisva govorili. Na jok mi je šlo, ko sem jo gledala, tako bolna in neboljena je delovala. Še vedno pa ji nisem odpustila tiste izjave. Zgodilo se je po kosilu in starša sta se zopet prepirala. Stopila sem na očetovo stran, čeprav sem neizmerno sovražila vlogo sodnika. Že od majhnega sem bila njun sodnik. In vedno je bil nekdo jezen name. Nikakor nisi mogel zmagati. In vedno me je bolelo, ker sem enega prizadela, rada pa sem vseeno imela oba. Mama je pomivala posado, jaz pa sem jo brisala in zlagala. Rekla mi je:

»Kaj boš ti tu, med samimi tujci, ko bom jaz šla od hiše?«

»Kako to misliš, tujci?«

»Tukaj razen brata nimaš nobenega sorodnika.«

Prebledela sem. A se heca? Pogledala sem očeta in tudi on je bil vidno šokiran nad izjavo.

»Ti sploh ne veš, kaj govoriš, neumnica,« ji je zabrusil.

Odšla sem iz kuhinje, po licu so se mi ulile solze. V spomin sem priklicala dogodek, ki mi je šele zdaj postal jasen. Mama je v prepiru z očetom dostikrat rekla:

»Saj ni tvoja hčerka, moja je in samo moja.« Potem me je prišla za roko in šli sva v drugo sobo in celo noč sem morala spati sama z njo. Pred spanjem je jokala in mi razlagala stvari, ki jih nisem razumela, in vedno je zaključila z:

»Ko boš večja, ti bom vse razložila. Takrat boš razumela.«

Kaja Tomič

Kraljevi recenzor:

SNG OPERA IN BALET: FAUST, 26. 3.

Ogled Goethejeve operne predstave Faust v SNG Opera in balet Ljubljana je bila zame nova in nepozabna izkušnja. Pogled na oder iz tretje vrste je bil enkraten. Romantična, a tragična zgodba med Faustom in njegovo mlado ljubeznijo Margareto me je hkrati ganila in očarala. Na začetku je Faust na tleh, zlomljen in nezadovoljen. Zelo mi je bil všeč lik Mefista, ki se pojavlja v posebnem steklu (zrcalu) za Faustom ter ga skozi zgodbo intenzivno spremlja. Ko Faust spi tekočino iz keliha, se mu povrne mladost.

Kljub tragičnemu koncu mi je bila opera zares všeč. Vsem sodelujočim in orkestru izrekam čestitke. Z veseljem bi šla še kdaj. Zahvaljujem se Kraljem in Operi za vstopnice in krasno predstavo.

Larissa Braatz

Foto: Darja Stravs Tisu

HOT WHEELS MONSTER TRUCKS LIVE

V soboto, 26. marca, v dopoldanskem času, sva si z mojim sinom, ki šteje tri leta in pol, ogledala šov pošastnih tovornjakov v Areni Stožice. Mali je bil zelo srečen, ker si ga je lahko ogledal. Predstava se je začela s predstavitvijo vseh sedmih tovornjakov, ki so izvajali vragolije, ki so bile otrokom zelo všeč. Tekmovali so v tem, kdo dlje skoči čez avtomobile, kdo se dlje vrti v krogu ipd. Sinu je bilo najbolj všeč vozilo Megasaurus, nekakšen tank oziroma goreči in transformirajoči se robot, ki je bruhal ogenj in gotal avtomobile. Od monster trucksov sta mu bila najbolj

všeč Tiger Shark in Mega Wrex. Za otroke je to top predstava, ker doživijo nekaj, česar ne vidijo pogosto. Edina zadeva, ki me je malce zmotila, je bila ta, da je bil dogodek v zaprti dvorani. Ker je bilo zelo glasno, sem morala kupiti zaščitne slušalke, ki pa bi lahko bile na izposojajo. Kakor koli, oba sva zelo uživala. Sin pravi, da bi šov z veseljem večkrat gledal. Iskreno se zahvaljujem Eventimu in Nicole ter organizatorju Charm-music d.o.o. iz Beograda za podarjeni karti.

Klavdija

Foto: osebni arhiv

KNJIGA: LJUBLJANSKI DŽANKI

Avtorjeva knjiga je umetniški konstrukt. Vse v njej ni resnično, vendar nič ni izmišljeno. Pisana je v dveh delih. Pavza med njima je trajala štiri leta in je v knjigi označena. Knjiga je zapis nekega obdobja skupine ljudi v Ljubljani. Večina negative je izpuščene. Ker droge uničujejo psiho-fizični obstoj človeka in so protizakonite, je knjiga krajša. Njena forma je fragmentirana tako kot intenzivna zadetost s kokainom. Je nadaljevanje projekta *live-book* (živa knjiga) (glej avtorjevo delo *Zadet*, 2009), ki ga je revija Mentor pohvalila kot enega izmed najboljših eksperimentov istega leta.

Zahvala vsem, ki se »najdejo« v knjigi. Vsak se drogira in kadi na lastno odgovornost.

Peter Pitambar Pangerc, avtor

Če vas tema zanima ali bi želeli podpreti knjigo, avtor prednaročila zbira na naslovu: knjiga.lj.dzanki@gmail.com. Predvidena cena je sedem evrov, format A5, pribl. 50 strani. Knjigo bo založilo Društvo Kralji ulice. Distribucija in prodaja sta v avtorjevi domeni.

Foto: Nata Žgank

KLUB GROMKA: PORTRON PORTRON LOPEZ + LONG DUMB VOICES, 18. 3.

Tokrat smo zaradi epidemioloških samoomejitev lahko obiskali le en koncert, na katerem pa smo ujeli dva benda. Prvi, njegova naloga je bila ogreti občinstvo, so bili ljubljanski indie četverec **Long Dumb Voices**, ki se ga bo marsikdo spomnil po uspešni turneji Klubskega maratona 2021. Bend je v Gromko privabil veliko svojih fenov, pa tudi sošolcev, sosedov in žlahte, kar je botrovalo k precej prijetni in domači atmosferi. In če k temu dodamo še dober kitarški ritem, so svojo nalogo opravili več kot zadovoljivo. Za njimi so po krajšem odmoru nastopili francoski **Portron Portron Lopez**, trio, ki že dobro desetletje raziskuje in nadgrajuje svoj svobodni kitarški izraz, navdihnjen tako z

Long Dumb Voices

Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

Portron Portron Lopez

Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

garažnim rokenrolom kot z afro glasbo. Pozna se, da band daje močan poudarek na živo nastopanje, saj so tako rekoč takoj vzpostavili neposredni stik z razgretim občinstvom in ga z energično in na trenutke psihadelično mešanico instrumentalnih rifov varno pripeljali v cono udobja. Gromka, hvala za akreditacijo.

Jože Balas

KONCERTNE NAJAVE

27. JAZZ CERKNO

19.–21. maj 2022

Po dveh letih se festival Jazz Cerkno ponovno vrača na Star plac. Tako kot vedno bo na sporedu deset koncertov slovenskih in mednarodnih zasedb, ki jazzovski govorniki večje dodajajo prvine drugih zvrsti. Slišali bomo tako lirični kot tudi bolj svobodnjaški jazz, drzne improvizacije, vokalne akrobacije, poezijo, spogledovanje z rockom, elektroniko, klasično glasbo ter tradicionalnimi godbami iz Brazilije in Etiopije ... Svojo vizijo sodobnega jazzu bodo predstavili glasbeniki in glasbenice iz osmih držav in Slovenije. Čakajo nas krstne predstavitve domačih albumov in številni premierni nastopi mednarodnih glasbenikov. Poleg glavnega programa obiskovalce čaka še raznovrsten spremljevalni program. Več na www.jazzcerkno.si.

38. MEDNARODNI FESTIVAL DRUGA GODBA: MIGRACIJE ZVOKA

Ljubljana, 24.–30. 5.

Festival ponuja sedem koncertnih večerov na sedmih prizoriščih, tako notranjih kot zunanjih, z nastopajočimi, ki prihajajo iz 12 držav s petih celin. Nedvomno je prvo ime festivala britanska zasedba Sons of Kemet, a takoj za njimi korakajo Rodrigo Cuevas iz Španije, maroški Bab L'Bluz, Orquesta Akokán s Kube in Moor Mother z drugega planeta. Odlična argentinska pevka Juana Aguirre bo s solo projektom doživela evropsko premiero, premierno predstavitev novega albuma pa obljublja domača zasedba Brina. Posebnost letošnjega festivala bo tudi mini showcase festivala treh slovenskih zasedb, od nadobudnih

Gugutk, izkušenega Kristijana Krajncana z novim solo projektom DrummingCellist – Zabučale gore, do malega orkestra Male mestne muzike. Druga godba bo prvič obiskala sibirsko Burjatijo in jo čez litovske ravnice pripeljala na vrt Švicarije, s sodelovanjem makedonske skupine Pijan slavej in domačih matadorjev Jimmy Barka Experience pa bo zacvetelo novo koncertno prizorišče pred dvorano Tabor. Dan pred tem bo Druga godba v Klubu Gromka v sodelovanju z Defonijo predstavila tudi popoldanski koncert izjemnega newyorškega kvarteta Columbia Icefield, ki ga vodi skladatelj in trobentač Nate Wooley. Več informacij na spletni strani www.drugagodba.si.

PUSSY RIOT, LETNI VRT GALA HALE, 26. 5.

Prihaja skupina Pussy Riot, ki je postala razvpita po nastopu v moskovski Katedrali Kristusa odrešenika februarja 2012. Nastop Pussy Riot meji na gledališče; vsebuje namreč tudi monologe, podložene z dokumentarnimi posnetki. Čaka nas frenetični noise-punk, ki se opira tudi na Aljohino knjigo Riot Days o dogodkih pred njeno zaporno kaznijo. Skupaj s sodelavci jo je preoblikovala v svojevrstni performans. Projekcija bo za lažje razumevanje opremljena s podnapisi. Tudi v Ljubljani pričakujemo brezkompromisni in udarni nastop, s provokacijami in revoltom.

Jože Balas

Viri: prireditelji, organizatorji in založbe nastopajočih

SPREJEMNA SOBA ŠT. 45

Spoštovani kralji in kraljice!

Spet vas lepo pozdravljam in se vam tudi zahvaljujem, saj mi je v veliko zadovoljstvo, ko vidim svoje delo objavljeno. Hvaležen sem vam tudi, ker objava mojega dela potrjuje tudi avtorstvo. To, kar pišem, je le vrh ledene gore dogajanja po priporih in zaporih.

1.1

Dežurni se je spet vrnil v sobo in mi povedal, da si je ogledal posnetke varnostnih kamer. Opisal mi je dogodke še z drugega zornega kota. Ko sem slišal, kaj se je dogajalo in kaj je videti na nadzornih kamerah, sem si še sam zaželel videti posnetek, kako nekoga udarim čez gobec, ker ga ne zna držati zaprtega, ko je to potrebno. Preveč mačistično opisujem vse skupaj, a tako je bilo. Osem let je minilo od mojega zadnjega pretepa, in takrat sem to obžaloval, ker za pretep nisem imel upravičenega razloga, in povrh vsega sem bil še premagan. Tokrat sem prepričan, da sem ravnal pravilno. Ko se je dežurni vrnil v sobo, so se v sobo vrnili tudi cimri. Odklepanje vrat je prekinilo pogovor o dogodku in sankcijah, ki bodo sledile: »Spakiraj svoje stvari, seliš se v drugo sobo.« »Kam pa?« me je zanimalo. »V pritličje greš.« V meni se je vzbudilo upanje, da me bo preselil v eno izmed samskih sob, v izolacijo. »Grem v samsko sobo?« »Ne in pohiti, imaš deset minut,« je odgovoril in zapustil sobo.

Čez deset minut je bil na vratih vodja izmene, in ta je mirno počakal, da sem pobral še zadnje reči. Po daljšem bivanju v sobi so se moje stvari razmetale po vsej sobi, in nekaj teh tudi po drugih sobah. Dva izmed cimrov sta se ponudila, da mi pomagata odnesti vso kramo, natrpano po vrečkah za smeti in zavito v oguljene rjuhe, ki so že ožgane od premočnega sušenja, do moje nove sobe v pritličju. Vodja izmene jima je dovolil. Spodaj smo ob steno hodnika zložili prineseno kramo. Tam smo se tudi pozdravili, kakor da odhajam na dolgo potovanje, saj smo vedeli, da si kasneje ne bomo mogli stisniti rok. Zdaj že bivša cimra sta se vrnila v svojo sobo in paznik me je pozval, naj mu sledim. Z nekaj krame v rokah sem se odpravil do nove sobe. Ustavil se je pred vrati, na katerih je pisalo Sprejemna soba. Prava številka sobe je poznana vsem, ki so bili aretirani v Ljubljani ali v njeni bližnji okolici za kaj več kakor le za pijano vožnjo. Nekateri so prihajali tudi iz bolj oddaljenih krajev. Tudi sam sem bil aretiran v Cerknici, ki za slovenska merila ni ravno bližnja okolica Ljubljane, a je očitno v pristojnosti Ljubljane, saj v Cerknici ni pravega zapora, zato sem bil polovico časa na policijski postaji Cerknica zaprt v transportnem zabojniku, pritisnjenem ob policijsko postajo. Sam sem se odločil, da bo številka sprejemne sobe 45. Prava številka sobe je blizu te, a ne zveni tako dobro kakor št. 45. Ne želim in ne upam odkriti vsega, kar vem. To, da ne odkrivam vsega, kar se dogaja v priporu na Povšetovi 5 v Ljubljani, je jasno vsem, ki so bili kadar koli v priporu na tem naslovu.

Paznik je odklenil vrata sprejemne sobe in mi z roko pokazal, naj vstopim. Pred menoj je bila umazana soba s štirimi ležišči, štirimi omarami, pritisnjenimi ob najkrajšo steno, z mizo in štirimi stoli. Če ne bi bila soba tako umazana, bi mi bila še všeč, saj sem videl, da ni polno zasedena, in sem edinega prebivalca sobe videl šele, ko sem stopil globlje v prostor in se je v celoti prikazala četrta postelja s svojim lastnikom, ki se je pretegoval na njej. V sobi so bili en pograd in dve samostojni postelji. Pograd in ena samostojna postelja sta bila na voljo.

SS45-A (57-58): Želim, da zgodba ostane takšna, kakor sem jo zapisal. Hočem ohraniti izvirnost in edinstvenost. Če bo življenje prijazno do mene, se ne bom nikoli več znašel v podobni situaciji, in zgodba mi bo veliko povedala o meni. To, da sem strgan, vem že dolgo časa, in sedaj si upam to priznati pred vsemi. Napisal sem tudi besedilo, ki ga vidim v rap izvedbi, čeprav nisem poseben ljubitelj te glasbene zvrsti. Besedilo govori o mojih izkušnjah, ki so me pripeljale na Povšetovo 5, in o tem, kako jo doživljam.

BEGUNCI, KORONA IN CEPIVO,
POLN KOMBI, BENZO IN PIVO.
ČAKAM JUTRO, ČAKAM VEČER,
RAD ODPELU BI TA KR'MPER.
PUTKE, MAČKE IN ŠE PIČKE,
NA ROKAH SO SPET LISIČKE.
SLIŠ'M SIRENE, SLIŠ'M REP,
SLIŠ'M KETNE IN ŠE PRAZEN ŽEP.
LEVO, DESNO, GOR IN DOL,
VSEPOVSOD JE ROKENROL.
TU DOGAJA, TU J' ŽIV ŽAV,
ČIST USE MI JE VEDNO PRAV.
ČAKAM, PIŠEM, STISKAM PEST,
HOČEM PREMESTITEV, DRUG AREST.
PREDOLGO TRAJA TA PRIPOR,
IN VČASIH MISLIM, DA S'M NOR.
ZVIJAM DŽOLO IN SE SMEJIM,
GLEJ, KAKO JST DOBR ŽVIM.
SOBNA POSTREŽBA, PRANJE ZASTON',
SJ SM POSTAL PRAVI PADRON.
ŠE NKOL DOSLEJ NISEM CNEJ ŽIVEL,
BOJIM SE, DA NAUM SPET PREDEBEL.
HRANA, POSTLA, KAVA IN ČAJ,
BOJIM SE, DA BOM HOTU PRIDT NAZAJ.
POVŠETOVA P-E-E-T
VABI ME, DA PRIDEM SPET.

Takoj sem svoje stvari odložil na samostojno posteljo, kakor to stori vsak pripornik. Pozdravil sem svojega novega cimra in se vrnil na hodnik po preostale stvari. V sobi je odzvanjala domača narodna glasba in takoj sem vedel, da starejši gospod posluša radio Veseljak. Radio je bil preglasen – kot v pivnicah med veselo urico. Nič nenavadnega, saj je bila v sobi le ena oseba, in ta se ne bo pogovarjala sama s seboj, ali pač – saj smo na Povšetovi 5 v Ljubljani. Paznik me je brez odvečnega zavlačevanja zaprl v sobo in spoznal sem Silverja. Spoznavanje v priporu sem začel jemati na zadržan, a vseeno odločen in trden način. Tudi Silver je bil zadržan in bi lahko rekel, da je bil v primerjavi z drugimi priporniki redkobeseden. To mi je bilo všeč. Ko je človek enkrat v zaporu, se mu nikamor ne mudi in je za spoznavanje vedno dovolj časa. Ni me spraševal, zakaj sem priprt in koga in koliko ljudi poznam. Da se ne bi nerodno

gledala in se jaz ne bi spraševal, zakaj komunikacija ne poteka čisto običajno, mi je Silver povedal, da je naglušen in sliši samo na eno uho. Dodal je, da čaka na operacijo, med katero mu bodo v glavo vgradili čip, ki mu bo do neke mere povrnil sluh, to so njegove besede. Videl sem že ljudi, ki si svojevrstni aparat pripnejo na glavo s hitrim netom ali magnetom. Ne vem, kako taka zadeva deluje, a je očitno dobra rešitev za naglušne. Nikakor ga zaradi tega nisem pomiloval, ker bi bila to napaka, in sem odločno začel govoriti glasneje. Hitro sem naravnal

glasnost, da je bila komunikacija jasnejša, in tudi glasna narodnozabavna glasba nama ni bila v napoto. Celo vprašal me je, če je glasba zame moteča. »Sem ljubitelj vseh vrst glasbe, in dokler je tebi všeč, je meni tudi.« Res je sicer, da bi raje poslušal rock ali metal, a sem ugotovil, da ima tudi narodnozabavna glasba svojo kakovost. Poleg tega sem ugotovil, da ugodje drugih ljudi v moji družbi blagodejno deluje tudi name ...

N. Viktor

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Ponedeljek, 6. 7.

Jebem ti televizijo! Vse lepo in prav – ves dan je delala, kot je treba. Potem pa, ko sem si zvečer želel ogledati dokumentarec in sem nanj čakal ves dan, black out! Narkokultura je bila za našo sobo cenzurirana. Starostno zaklepanje. Verjemite, da me ta zaklepanja spravljajo v bes. Prime me, da bi prijel televizijo in jo vrgel ob tla. Pa tega žal ne smem. Če mi popustijo živci, lahko naredim vse. Glede na svoje stanje tu sem do tega celo »upravičen«, a si vseeno ne smem dovoliti izpadov. Še vedno – kot že od prvega dne – se trudim biti normalen. Vstanem ob šestih zjutraj kot robot, dam kuhat kavo, pokadim prve tri cigarete in potem posteljem posteljo. Tako sem ob sedmih buden. Po treh kavah urejen pričakujem bližnje srečanje tretje vrste, ko je jutranji raport. Takrat pride paznik v sobo in riše tiste svoje pluse in minuse na svoj birokratski papir. Saj mi gre na smeh, ampak tak je režim. Pedagog mi je že pred dvema mesecema rekel, da moram biti zjutraj buden in postelja pospravljena, če želim upati na Ig. Tako nor jebe presenečenega. Zdaj ko so mi rekli, da Iga ne bo in da ne bo nobenih ugodnosti, pa ostajam isti – če že ne za njih, potem zase. Za njih me tako boli kurac. Boli kurac tudi njih zame? Najbrž, ampak s tem se ne obremenjujem. Toliko nor pa spet nisem. Morda se zdim vam. Vseeno mi je, vem le, da moram slediti svoji poti. Čeprav na televiziji lahko gledam le Nodija in podobne zadevščine – pa kaj! Tudi to je življenje v tem rezervatu, mar ne?! In vsak dan bližje svobodi sem.

Mi pa občasno streljajo misli – kaj bom na svobodi? Morda je celo bolje tu. Morda ... Ne vem. Trenutno mi tu odgovarja bolj kot zunaj. So me že institucionalizirali. Zunaj nimam nikogar. Nikogar bližnjega. Jasno kot pasulj.

Torek, 7. 7.

Če se nam tu ne bo zmešalo od vročine, potem bomo tudi smrt preživi. Vsak dan je tu 36 in več stopinj. Klima? Saj še ventilatorja nimamo. Sicer so jih na oglasni deski napovedali, a tako je to v rezervatu. Obljube in obljuje ali blef na blef.

Vir: pixabay.com

Štirje zaklenjeni v sobi. Trije kadilci. Za znoret. Edina stvar, ki se je spremenila v 20 letih, je ta, da se zdaj okna odpirajo in da imamo vsak dan tuš. Ampak 16 kvadratov za štiri uber kriminalce. Smrdi kot v peklu. Še paznik, ko vstopi v sobo, pravi: »Tu pa imate vroče.« Nas zajeblava? Saj ne veš, kaj si misli. Novi je bil včeraj v pisarni pri kravatarjih in je rekel, kako lepo hladno imajo tam. Seveda! Bog je najprej sebi brado ustvaril.

Nepravičen bi bil, če bi zahteval, da imajo naši »pedagogi« enake položaje kot mi. Oni imajo namreč naporno delo z nami, ki smo nevhvalni in preveč zahtevni. Oni se potijo že v naporu dela z nami in za nas. Seveda se mi ne zavedamo njihovih naporov, saj smo okupirani z reševanjem svojega stanja. Kako se ubraniti pred to peklensko vročino? Zjutraj obesimo rjuho na gitre, da blokiramo sončne žarke. Vsak dan jo žrtvuje drug cimer. Potem z vodo namočimo vsak svojo brisačo in kot Indijci s turbani dihamo kot ribe na suhem. Vrata od stranišča so ves čas na stežaj odprta in v stranišču teče voda iz pipe. To je bolj psihično hlajenje – ko poslušas ta vodni slap. Saj ne plačujemo mi vode – preprost izgovor. Še največji gladiatorji pa so tisti, ki gredo na sprehod in v tej vročini igrajo celo nogomet. Čudim se jim in jih spoštujem, samo jaz tega že ne bi počel. Drugi pa kot zlatokopi iščejo senco, ki pa je je tako malo, da bi se lahko topli zanj.

Tolaži me le eno – tudi poletja bo enkrat konec!

Taubi

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

KRALJEVSKI ŠAHOVSKI PROBLEM

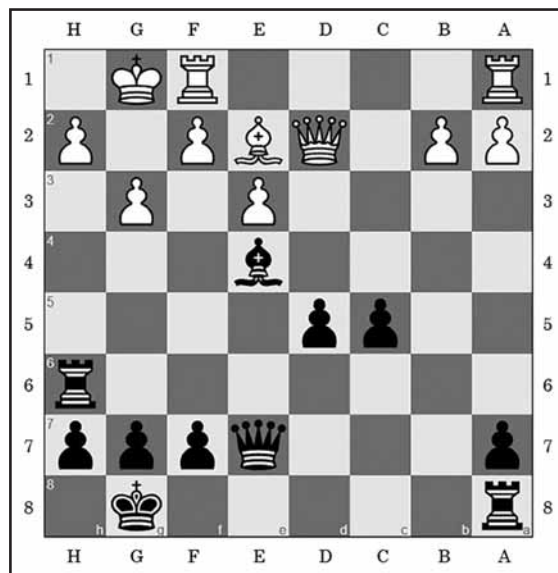
Gerhard Lorscheid (2150) – Alberto Barp (2388), posamično prvenstvo Evrope, Terme Čatež, 30. 3. 2022.

Na vrsti je črni. Belega matira v tretji potezi.

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

030
KRALJI
ULICE

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

Messenger, 24. 3. >> Pozdravljeni. Rada vas imam in rada kupim vašo revijo, pustim tudi tringelt prodajalcu, večkrat. Ampak danes sem kupila revijo, dala evro, ker sem toliko imela drobiža, in namesto zahvale doživela plaz ogorčenja, da so »vsi dali dva evra, jaz pa edina enega«. Niti hvala, niti adiyo, niti nič, še revijo mi je komaj dala, še preklinjala je za mano. Zgodilo se je pri Lidlu na Rudniku. Prosim, da opomnite gospo (starejša gospa, majhna, debela, z ruto na glavi) na pravila obnašanja prodajalcev Kraljev ulice. Hvala vam!

Messenger, 24. 3. >> Sicer žal nisem ujela imena, ampak bi se za prijaznost želela zahvaliti gospodu, ki mi je danes »prodal« Kralje ulice pri mariborskem Lidlu (Fontana). Njemu in vsem drugim želim res samo najboljše. Hvala tudi vam, ki jim pomagate!

27. 3. >> Pozdravljeni, Jean, pogrešam časopis Kralji ulice. V Kranju ga je prijazen gospod prodal pred Hoferjem na Primskovem. Sedaj pa ga od začetka korone ni več. Kje se da dobiti vaš časopis? Pozdrav in vse dobro vam želim. M

E-sporočilo, 29. 3. >> Odgovor na komentar Iris, KU 189, marec 2022: Ne drži, da večina ljudi pri sebi več nima fizičnega denarja. Na to temo je narejenih nekaj resnih raziskav in večina ga še vedno ima, celo v Ljubljani, v manjših krajih pa sploh. Je pa res, da nekateri (zaenkrat so v manjšini) nimajo nič ali skoraj nič gotovine pri sebi. In z velikim obžalovanjem poslušam, ko mi nekateri razlagajo, kako je to fajn in oh-in-sploh, da jim ni več treba »dajati napitnin in plačevati klošarjem«. Upam, da se še dolgo uspemo izogniti brezgotovinski big-brother družbi. Da ne bo pomote, QR-koda za donacije bi bila čist fajn ideja ... Seveda če odmislimo, da od vsake donacije potem doniramo (vsaj) deset centov še ubogi Visi, Mastercardu, mBillsu, kdor koli je že vaš provajder digitalnega plačila. Tereza Vuk je pa top, se strinjam. Vsakič najprej preberem njen članek in se vrnem

v svojo mladost. LP in vse dobro vsem kraljem in kraljicam. Matevž

E-sporočilo, 1. 4. >> Lep pozdrav, naprej vas pohvalim, da ste dobro organizirani, usklajeni in dokaj vsestranski. To JE za pohvalit. Nekaj pa NI. Resnično in zares resnično me moti pozdravljanje vaših prodajalcev časopisa ob vhodih v trgovine. Dober dan, nasvidenje, dober dan, nasvidenje, vsakič, vsak dan. Najprej sem si mislila, da če mi gre to na živce, je to najbrž moj problem, saj so prijazni, a bolj ko se pogovarjam tudi z drugimi ljudmi, opažam, da nikomur to ni preveč všeč. Greš mimo s svojimi mislimi, plani ali s čimer koli, pa te zmoti dober dan, ki refleksno povzroči, da se odzoveš in miselni tok se prekine, potem pa opaziš, da je to neznanec, ki te je zmotil tako kot že kdove kolikokrat. Je to potrebno? Je prodaja zato višja? Očitno jih tako učite, saj so usklajeni ... Dober dan, nasvidenje, vsi, na različnih lokacijah. Prodajalca 50 m od svojega doma sem prosila, naj me ne moti s tem pozdravljanjem tudi do petkrat na dan, ampak ne pomaga. Očitno dela to avtomatsko, ne zanima ga oseba, ki gre mimo, temveč le to, da izpolni, kar mu je naročeno. Razmislite, če je potrebno, da greste ljudem na živce, čeprav smo razen do pozdravljanja pozitivni do drugega, kar delate. Odkar so, čeprav nevsiljivo vsiljivi, še nisem kupila časopisa in ga tudi ne bom. Dober dan, nasvidenje! Zala SMS, 1. 4. >> Vas časopis imam naročen že več let. Preberem ga skoraj v celoti. Včasih sem ga kupovala v Ljubljani. Zdaj nimam te možnosti, ker sem iz Prekmurja, zato bi se rada zahvalila, da lahko dobim Kralje po pošti. Lep pozdrav pa veliko uspeha! Prekmurka

SMS, 5. 4. >> Hvala, Maja Klemenčič, za zapis Še nikoli na tako visoki dozi. Malo bolj razumem vse skupaj, en dragocen košček slike ste nam dali. Držim pesti, da je doza nižja. Lep pozdrav Alina

MILOŠEV FOTO KOTIČEK: BEOGRAJSKE PODOBE

POLICIJSKE SILE IN OGRAJA PRED PROSTORI
REPUBLIŠKE VOLILNE KOMISIJE

Protest po volitvah v Srbiji, april 2022.

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Ne pomeni ne. Nimaš našega glasu. Prenehaj nas politično
posiljevati. #stopkrajiglasov

Foto: Miloš Stošić

NE VOJNI V UKRAJINI!

Protest proti ruski agresiji na Ukrajino v središču
Beograda, marec 2022.

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

GRAFITNA VOJNA SE NADALJUJE

Podpora desno orientiranih organizacij Vladimirju Putinu,
marec 2022.

Foto: Miloš Stošić

Miloš Stošić

PREDVOLILNI MITING ZKS

»Besede, besede,« prepeva Elda Viler v istoimenski (čeprav žanrsko različni) popevki. Kdo pa dandanes še da kaj nanje? Zlasti ko je govora o naši politični sceni. Prav zato nam trije pobudniki in navsezadnje tudi bodoči parlamentarci novonastale stranke klošarjev, ki obstajajo od pamtiveka in ki jo bodo dodatno utrdili s procentom preostalih opcij (Slovenska narkomanska stranka, Stranka delomrznežev Slovenije, Stranka abotnih brezdomcev) ponudijo retorično vprašanje; je bolje, da nam lažejo in kradejo ali samo kradejo? No, Zveza klošarjev Slovenije (v nadaljevanju ZKS) nam nič ne obljublja zares in hkrati pač točno to, za nameček je do fundamenta iskrena in odkrita. Brez dlake na jeziku priznavajo, da si bodo z večino v parlamentu pridobljeni keš brez izjeme strpali v žepe, se vozili v limuzinah, pili izključno konjak in buteljke in za tvitanje najeli izurjen PR. Kdo bi se sploh še ukvarjal z govori? Naj za konec izdam zanimivost, ki nam jo je zaupal eden izmed trojice nastopajočih, Taubi; ob objavah v cestnem časopisu Kralji ulice o potencialni stranki je na društvu skoraj pregorel

Foto: Tjaša Hozjan, KUD Pozitiv

telefon, ljudje so se namreč dejansko želeli včlaniti. Se bojim, da jih moramo razočarati, ker stranka ne novači in niti pod razno ne sprejema nikakršnih članov.

Mirjam Gostinčar

IN DRGAČ?

Srečal sem znanko, ki je nisem videl že leta, pomlad je ravno šla v poletje. »Jah nč, otroc rastejo ... covid smo preboleli,« je rekla. »Pa ful pogrešam Jugoslavijo.«

Samar Kandič

Foto: SK

ZAHVALE

Kralji in kraljice se zahvaljujemo Cankarjevemu domu in Kaji Rožman za brezplačen voden ogled 14. Slovenskega bienala ilustracije. Paša za oči in dušo!

Za omogočanje brezplačnih ogledov športnih in kulturnih prireditev, se zahvalujemo KK Cedevita Olimpija, NK Olimpija Ljubljana in Kinodvoru.

KU

**UBILO SE JE JAJCE:
NA SVET SEM PRIPLAVAL PO ZDRAVI PREŽGANKI.**

BENJAMIN GRACER

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu aprilu zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - društvu LAJKA za hrano za pse,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - HUMANITARČKU za higienske pripomočke,
 - ekipi MEETPOINT za oblačila,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - fotostudiu SPOMINJ za kupončke za fotografiranje,
 - portalu DOBRODELKO za sanitetni material ter
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Pon.–pet. 8.00–15.00. Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.45–16.30 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

(pristojni finančni urad)

**ZAKAJ ALADINOVA SVETILKA NE IZPUSTI DUHCA NA PROSTOST?
KER JE ALADIN PONASTAVIL GESLO!**

ŽELJKO MALINIČ

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

Sestavil: Jože Paumanr

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkam pravilno rešene marčevske nagradne križanke, ki so: Boštjan Krajnc iz Trnovske vasi, Stane Zupančič iz Dola pri Ljubljani, Olga Razpotnik iz Kresnic in Filip Brezovar iz Grosupljega.

ZGLEDA SO PRIŠLI VOLIT
VSI S SEZNAMA?!

DVA
FALITA!

DEJ, POHIT,
ZAMUJAVA!
SEJ MAŠ TM
SENDVIČ!

»Za nudeno pomoč in možnost
ponujanja časopisa se
zahvaljujeva Kraljem ulice.«